

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Bakalářská práce

Dávky státní sociální podpory v regionu Šumperk

Lucie Březinová

© 2011 ČZU v Praze

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Akademický rok 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Lucie Březinová

obor Veřejná správa a regionální rozvoj - Šumperk

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU v Praze
čl. 16 určuje tuto bakalářskou práci.

Název práce: **Dávky státní sociální podpory v regionu Šumpek**

Osnova bakalářské práce:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Literární rešerše
4. Vlastní práce
5. Závěr
6. Seznam použitých zdrojů
7. Přílohy

Rozsah hlavní textové části: 30 - 40 stran

Doporučené zdroje:

1. Durdisová, J. a kol.: Sociální politika v ekonomické praxi. Oeconomia, Praha, 2005
2. Krebs, V. a kol.: Sociální politika. ASPI, Praha, 2005
3. Svatošová, L., Kába, B., Prášilová, M.: Zdroje a zpracování sociálních a ekonomických dat, ČZU Praha, Praha, 2006
4. Ženíšková, M.: Pojistné na sociální zabezpečení. ANAG, Olomouc, 2009.

Další literatura bude doporučena během zpracování BP.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Rudolf Zeipelt, CSc.**

Termín odevzdání bakalářské práce: březen 2011

Kolba

.....
Vedoucí katedry

[Handwritten signature]

.....
Děkan

V Praze dne: 24. 3. 2010

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Dávky státní sociální podpory v regionu Šumperk" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 22.3.2011

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala doc. Ing. Rudolfu Zeipeltovi, CSc., vedoucímu mé bakalářské práce, za odborné vedení, pomoc, za trpělivost při zpracování, za průběžné konzultace a rady, které mi v průběhu zpracování mé práce poskytl.

Dávky státní sociální podpory v regionu Šumperk

State social benefits in the region Šumperk

Souhrn

Tato bakalářská práce přináší základní přehled o systému státní sociální podpory a o podmínkách, za kterých jsou dávky státní sociální podpory poskytovány. Dále se zabývá analýzou struktury a vývojem dávek státní sociální podpory v letech 2005 – 2010 v regionu Šumperk. Tato práce ukazuje průběh vývoje dávek státní sociální podpory z hlediska počtu a druhů vyplácených dávek a také porovnání výše vynaložených státních prostředků na jednotlivé sociální dávky.

Summary

This work provides a basic overview of the state social support system and the conditions under which social security benefits provided. It also deals with analyzing the structure and development of state social support in the period 2005 - 2010 Šumperk in the region. This work shows the progress of the development of social benefits in terms of the number and types of benefits paid, and also to compare the amount of state funds spent on individual social benefits.

Klíčová slova: přídavek na dítě, sociální příplatek, příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek, porodné, pohřebné, pěstounské dávky, životní minimum, nezaopatřené dítě, rozhodné období.

Keywords: child allowance, social allowance, housing allowance, family allowance, birth grant, funeral grant, foster benefits, living wages, dependent child, the decisive period.

OBSAH

1. ÚVOD	9
2. CÍL PRÁCE A METODIKA	10
2.1. CÍL PRÁCE	10
2.2. METODIKA	10
2.2.1. Vymezení statistiky	10
2.2.2. Základní statistické pojmy.....	11
2.2.3. Základní statistické charakteristiky	11
2.2.4. Časové řady	11
2.2.5. Statistické grafy	12
3. LITERÁRNÍ REŠERŠE	14
3.1. OBECNÁ STRUKTURA SOCIÁLNÍCH DÁVEK	14
3.2. HISTORIE DÁVEK STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY	14
3.3. VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ.....	15
3.3.1. Rozhodné období.....	15
3.3.2. Nepříznivý zdravotní stav	15
3.3.3. Nezaopatřené dítě	16
3.3.4. Soustavná příprava dítěte na budoucí povolání.....	16
3.3.5. Životní minimum.....	17
3.3.6. Peněžitá pomoc v mateřství.....	17
3.4. DÁVKY POSKYTOVANÉ V ZÁVISLOSTI NA PŘÍJMU.....	17
3.4.1. Přídavek na dítě	17
3.4.2. Sociální příplatek.....	18
3.4.3. Příspěvek na bydlení	18
3.5. DÁVKY POSKYTOVANÉ NEZÁVISLE NA PŘÍJMU.....	20
3.5.1. Rodičovský příspěvek	20
3.6. DÁVKY PĚSTOUNSKÉ PÉČE	20
3.6.1. Příspěvek na úhradu potřeb dítěte	20

3.6.2.	Odměna pěstouna	21
3.6.3.	Příspěvek při převzetí dítěte	21
3.6.4.	Příspěvek na zakoupení motorového vozidla.....	22
3.7.	JEDNORÁZOVÉ DÁVKY	22
3.7.1.	Porodné.....	22
3.7.2.	Pohřebné.....	23
4.	ANALÝZA DÁVEK SSP V REGIONU ŠUMPERK	24
4.1.	VÝVOJ ŽIVOTNÍHO MINIMA V LETECH 2005 - 2010.....	24
4.2.	VÝVOJ PŘÍDAVKU NA DÍTĚ V LETECH 2005- 2010.....	25
4.3.	VÝVOJ SOCIÁLNÍHO PŘÍPLATKU V LETECH 2005 - 2010.....	28
4.4.	VÝVOJ PORODNÉHO V LETECH 2005 - 2010	31
4.5.	VÝVOJ POHŘEBNÉHO V LETECH 2005 - 2010	34
4.6.	VÝVOJ RODIČOVSKÉHO PŘÍSPĚVKU V LETECH 2005 - 2010.....	36
4.7.	VÝVOJ PŘÍSPĚVKU NA BYDLENÍ V LETECH 2005 - 2010.....	40
4.8.	VÝVOJ PĚSTOUNSKÝCH DÁVEK V LETECH 2005 – 2010.....	45
4.9.	SHRNUTÍ VÝVOJE DÁVEK SSP V LETECH 2005 - 2010.....	48
4.10.	PROGNÓZA VÝVOJE DÁVEK SSP V ROCE 2011	50
5.	ZÁVĚR	52
6.	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	53
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	56
	SEZNAM GRAFŮ.....	57
	SEZNAM TABULEK.....	58
7.	PŘÍLOHY	59

1. ÚVOD

Problematika týkající se sociálních dávek byla do této bakalářské práce zvolena, jelikož právě v dnešní době je hodně diskutovaným tématem v souvislosti se snižováním deficitu státního rozpočtu. Hrozba stále se zvyšujícího schodku, má totiž za následek razantní úsporná opatření vlády, a to zejména v oblasti státní sociální podpory. Vláda se neustále snaží o nalezení přijatelného kompromisu pro výplatu všech sociálních dávek. Kompromisu, jenž by byl akceptovatelný napříč politickým spektrem a kompromisu, jenž by byl akceptovatelný i pro společnost, které se případné změny a úsporná opatření dotýkají nejvíce.

Většina obyvatel České Republiky chápe nutnost reformy celkového systému vyplácení sociálních dávek, přesto se lidé obávají změn, které by se sjednocením či s případným omezením sociálních dávek zákonitě musely přijít. Nejistota, kterou v sobě lidé nosí, se projevuje v nedůvěře a spíše negativním postoji v oblasti jakýchkoliv i třeba nepatrných změn v jejich zažitém způsobu žádání o sociální dávky. Ač dosavadní systém výplaty sociálních dávek není dokonalý a některé dávky, jak by se na první pohled mohlo zdát, se překrývají, není tomu zcela tak. Každá sociální dávka, která je vyplácena má svoje opodstatnění v rámci celého systému. Jednotlivé sociální dávky na sebe navazují a vzájemně se doplňují.

Poslední známou vizí v oblasti sociální politiky je zjednodušení sociálního systému a zároveň sjednocení všech sociálních dávek pod jediné výplatní místo tedy pod úřad práce (dosud sociální dávky vyplácí úřady práce, obce a obce s rozšířenou působností). Lidé však mají obavy, že údajná úspora administrativních a provozních nákladů, bude provedena na úkor kvality služeb a hlavně na úkor dostupnosti těchto služeb občanům, jež bydlí na mnohdy velmi vzdálených místech od úřadů práce.

Doufejme, že se tyto obavy nenaplní, a že vláda nakonec najde přijatelný způsob řešení, když ne pro všechny, tak alespoň pro většinu z nás. Vždyť vládou chystaná opatření, která by posílila kontrolní činnost, by mohla napomoci včasnému odhalení při podvodném jednání a zároveň také včasnému přehodnocení či dokonce zamítnutí požadované sociální dávky. Tím by mohlo odpadnout vymáhání neoprávněně vyplacených sociálních dávek, které bývá mnohdy velice náročné a zdlouhavé.

2. CÍL PRÁCE A METODIKA

2.1. Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je za pomoci analýzy provést zmapování vývoje dávek státní sociální podpory v šumperském regionu za posledních šest let. Ukázat průběh vývoje z hlediska počtu a druhů vyplácených dávek státní sociální podpory a dále porovnat výši vynaložených státních prostředků na jednotlivé sociální dávky.

Dále je mým cílem provést analýzu a pokusit se vysvětlit co nejzásadněji ovlivňuje počet a výši vyplácených dávek státní sociální podpory. Také bych chtěla poukázat na případné odchylky v počtu vyplácených dávek státní sociální podpory a také ve výši nákladů, které se na dávky státní sociální podpory vynakládají.

2.2. Metodika

V bakalářské práci byla jako hlavní zdroj pro porovnání a následnou analýzu použita statistická data z Úřadu práce v Šumperku, konkrétně z pracoviště Státní sociální podpory v Šumperku.

2.2.1. Vymezení statistiky

Statistiku chápeme jako vědu, jež se zabývá soubory hromadných pozorování, jejich sběrem, analýzou a zužitkováním pro rozhodování a předpovědi. Význam statistiky v životě společnosti je značný. Prakticky každý vědní obor pracuje s hromadnými údaji a musí k jejich hodnocení využívat v různé míře statistické metody. V ekonomice a řízení pro správná a kvalifikovaná rozhodování je nepostradatelná kvalitní práce s daty. Významná role zde přísluší statistice, která poskytuje soustavu číselných informací o národním hospodářství jako celku i o jeho subsystémech.¹

¹ SVATOŠOVÁ, L., KÁBA, B., PRÁŠILOVÁ, M., *Zdroje a zpracování sociálních a ekonomických dat*, s. 6

2.2.2. Základní statistické pojmy

Konečnou neprázdnou množinou prvků (předmětů, případů, jednotek), které mají z daného hlediska určité společné vlastnosti, budeme nazývat statistický soubor. Jeho prvky se nazývají statistické jednotky. Počet statistických jednotek, obsažených v daném souboru, nazýváme rozsah souboru.²

Na statistických jednotkách daného souboru sledujeme různé veličiny (vlastnosti), např. životnost výrobku, teplotu, hektarový výnos apod., které nazýváme statistické znaky. Statistické znaky dělíme na kvantitativní a kvalitativní. Jednotlivé obměny (varianty) kvantitativních znaků lze vyjádřit číselně. Kvalitativní znaky jsou charakteristické tím, že jejich jednotlivé obměny se musí popsat slovně nebo definicí.³

2.2.3. Základní statistické charakteristiky

Informace obsažená v individuálních údajích statistického souboru je pro účely dalšího rozboru příliš nepřehledná. Je tedy nezbytné tuto informaci určitým způsobem zhuštit. V případě malých souborů lze zhuštění informace provést výpočtem určitých ukazatelů, kterých by nemělo být příliš mnoho, ale které by v koncentrované formě a s dostatečnou přesností charakterizovaly základní rysy zkoumaného souboru. Tyto ukazatele se nazývají statistické charakteristiky.

Pracujeme-li s rozsáhlými datovými soubory, můžeme z číselného materiálu jen těžko vyvodit závěry. Je proto třeba provést systemizaci získaných údajů, to znamená, že pozorované hodnoty určitým způsobem utřídíme.⁴

2.2.4. Časové řady

Zkoumání změn jevů v čase je jednou z nejdůležitějších statistických úloh. Základním prostředkem statistické analýzy dynamiky hromadných jevů je časová řada.

² Tamtéž, s. 33

³ SVATOŠOVÁ, L., KÁBA, B., PRÁŠILOVÁ, M., *Zdroje a zpracování sociálních a ekonomických dat*, s. 33,34

⁴ Tamtéž, s. 43

Časová řada se obvykle definuje jako množina pozorování kvantitativní charakteristiky (ukazatele), uspořádaná v čase.

Časové řady lze členit z různých hledisek. Podle charakteru ukazatele můžeme časové řady dělit na časové řady okamžikové, jež jsou představovány hodnotami zaznamenanými k určitému časovému okamžiku nebo k určitému datu a časové řady intervalové, které vyjadřují, kolik případů, věcí, událostí apod. vzniklo, nahromadilo se, spotřebovalo se či zaniklo za určitý časový interval.

Podle periodicity sledovaného ukazatele lze hovořit o časových řadách krátkodobých (periodicita ukazatele je kratší než 1 rok) a o řadách dlouhodobých (periodicita ukazatelů je nejméně roční).

Pracujeme-li s řadami neupravených hodnot ukazatelů, hovoříme o časových řadách původních hodnot. Napočteme-li z jedné nebo více časových řad původních hodnot určité statistické charakteristiky (součet, průměr, poměr atd.), nazýváme takto vzniklou řadu časovou řadou odvozených charakteristik.⁵

2.2.5. Statistické grafy

Vedle statistických tabulek je důležitou formou zobrazení statistických údajů graf. Grafické zobrazení dává rychlou a přehlednou představu o tendencích a charakteristických rysech analyzovaných jevů. Grafy jsou rovněž účinným popularizujícím prostředkem statistických výsledků. Z hlediska konstrukce lze grafy rozdělit do různých skupin.

a) Spojnicové a sloupkové grafy

Prosté rozdělení četností lze graficky znázornit polygonem četností. Vznikne tak, že v pravoúhlém souřadném systému spojíme úsečkami body o souřadnicích (x_i, n_i) , $i = 1, 2, \dots, k$, kde x_i jsou hodnoty znaku a n_i jim odpovídající absolutní četnosti. Pokud bychom nahradili absolutní četnosti n_i relativními četnostmi p_i , obdržíme polygon relativních četností.

Poloha vrcholu je u rozdělení četností velmi důležitá. Tato obměna se nazývá modus. V rozdělení četností, které má jeden vrchol, tedy modus je nejčastější obměna proměnné.

⁵ SVATOŠOVÁ, L., KÁBA, B., PRÁŠILOVÁ, M., *Zdroje a zpracování sociálních a ekonomických dat*, s. 144

Pro grafické vyjádření intervalového rozdělení četností se nejčastěji používá histogram četností. Je to sloupkový graf tvořený pravidelnými rovnoběžníky, jejichž základny mají délku zvolených intervalů a jejichž výšky mají velikost příslušných třídních četností (resp. relativních četností).

b) Bodové grafy

Bodové grafy používají jako grafické prostředky body umístované v souřadnicové soustavě. Slouží ke znázornění závislosti mezi dvěma kvantitativními znaky (popř. ke znázorňování průběhu časové řady). Vodorovná osa je přitom stupnicí pro hodnoty kvantitativního znaku x_i (nezávislá proměnná), svislá osa je určena pro vynášení hodnot druhého kvantitativního znaku y_i (závislá proměnná).

c) Výsečové grafy

K vyjádření struktury variant statistického znaku jsou velmi oblíbené výsečové grafy. Zde relativní četnosti obměn znaku znázorňujeme pomocí výsečí kruhu, které získáme rozdělením středového úhlu úměrně k podílu jednotlivých částí zobrazovaného jevu vyjádřených v procentech. V současném světě počítačové grafiky již prakticky odpadá nutnost počítat tyto středové úhly a násobit procentní podíly. Obvykle plně postačuje pouze zadat statistickému či grafickému programu jednotlivé četnosti nebo jen napozorovaná data a pořídit tak grafický výstup.

d) Krabičkový graf

Slouží ke znázornění extrémních hodnot souboru a kvartilů. Často je vhodná a účelná souběžná vizuální analýza více krabičkových grafů najednou konstruovaných buď pro různé statistické znaky jednoho statistického souboru, anebo pro jeden statistický znak, sledovaný v různých statistických souborech. To umožňuje rychlé a přehledné pozorování analyzovaných vlastností.⁶

⁶ HINDLS, R., HRONOVÁ, S., SEGER, J., FISCHER, J., *Statistika pro ekonomy*, s. 21, 22, 24, 25, 26

3. LITERÁRNÍ REŠERŠE

3.1. Obecná struktura sociálních dávek

V naší zemi existují tři samostatné systémy sociálních dávek, které spolu do jisté míry souvisejí a doplňují se. Jedná se o tyto systémy:

- Sociální pojištění
- Státní sociální podpora
- Sociální péče (sociální pomoc)

Z každého systému jsou vypláceny různé druhy sociálních dávek, které řeší specifické nepříznivé a kritické sociální a životní situace. V rámci sociálního pojištění jsou vypláceny dávky důchodového pojištění, dávky nemocenského pojištění, hmotné zabezpečení uchazečů o zaměstnání (tzv. podpora v nezaměstnanosti). V rámci státní sociální podpory je vypláceno několik druhů dávek, z nichž některé jsou závislé na příjmu oprávněné osoby (osob), jiné jsou na tomto příjmu nezávislé. Dávky sociální péče jsou ve většině případů až posledním článkem sociálního zabezpečení.⁷

3.2. Historie dávek státní sociální podpory

Dávky SSP představují ucelený systém pomoci, který je určen převážně rodinám s nezaopatřenými dětmi. Oprávněnými osobami jsou tedy ve většině případů rodiče nezaopatřených dětí nebo přímo tyto děti. Pouze dvě dávky, příspěvek na bydlení a pohřebné, mohou být přiznány i jiným osobám. Zákon upravující tyto dávky při svém přijetí znamenal nejen sjednocení dosavadní roztržitosti právní úpravy vyjadřující podporu státu rodinám s dětmi, nýbrž též sjednocení plátců těchto dávek. Některé z dávek byly do té doby vázány na účast na nemocenském pojištění (například přídatky na děti), popřípadě na důchodovém zabezpečení (například výchovné). Tomuto stavu odpovídala

⁷ VOLEJNÍKOVÁ, K., DUŠÁNEK, D. a spol., *Průvodce sociálními dávkami*, s. 2

i různorodost plátců – některé dávky vypláceli zaměstnavatelé, jiné okresní správy sociálního zabezpečení, okresní úřady, pověřené úřady, ozbrojené složky apod.

Poskytování dávek státní sociální podpory upravuje zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, který nabyl účinnosti částečně dnem 1. října 1995 (dávky poskytované bez ohledu na výši příjmu) a v plném rozsahu dnem 1. ledna 1996. Tento zákon má již několik novel – ke změnám došlo jak v okruhu poskytovaných dávek, tak při jejich výpočtu a měnily se též orgány, které o dávkách rozhodují a poskytují je. Původně o dávkách rozhodovaly okresní úřady, poté obecní úřady obcí s rozšířenou působností a od 1. dubna 2004 jsou těmito orgány úřady práce s tím, že odvolacími orgány jsou krajské úřady. Výjimku tvoří Praha, kde rozhodují o dávkách a poskytují je úřady městských částí, na něž byla kompetence přenesena Statutem hlavního města Prahy, a odvolacím orgánem je Magistrát hlavního města Prahy.

Řízení o dávkách státní sociální podpory se řídí správním řádem, tj. zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, který s účinností od 1. ledna 2006 nahradil dosavadní právní úpravu, a to zákon č. 71/1967 Sb., správní řád.⁸

3.3. Vymezení základních pojmů

3.3.1. Rozhodné období

Rozhodným obdobím rozumíme období, za které se zjišťuje rozhodný příjem. V případě přídatku na dítě je tímto obdobím kalendářní rok předcházející kalendářnímu roku, do něhož spadá počátek období od 1. října do 30. září následujícího kalendářního roku. U sociálního příplatku a příspěvku na bydlení je tímto obdobím kalendářní čtvrtletí předcházející kalendářnímu čtvrtletí, na které se nárok na výplatu dávky uplatňuje.⁹

3.3.2. Nepříznivý zdravotní stav

Za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav se považuje nepříznivý zdravotní stav, který podle poznatků lékařské vědy má trvat déle než jeden rok.

⁸ BŘESKÁ, N., BURDOVÁ, E., VRÁNOVÁ, L., *Státní sociální podpora s komentářem a příklady*, s. 7, 9

⁹ DURDISOVÁ, J. a kol., *Sociální politika v ekonomické praxi*, s. 137

Jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu činí stupeň zdravotního postižení:

- a) od 20 % do 49 %, považuje se nezaopatřené dítě za dlouhodobě nemocné,
- b) od 50 % do 79 %, považuje se osoba za dlouhodobě zdravotně postiženou,
- c) od 80 % do 100 %, považuje se osoba za dlouhodobě těžce zdravotně postiženou.¹⁰

3.3.3. Nezaopatřené dítě

Za nezaopatřené dítě se považuje dítě do skončení povinné školní docházky, a poté, nejdéle však do 26. roku věku, jestliže se soustavně připravuje na budoucí povolání. Nezaopatřeným dítětem se rozumí i dítě po skončení povinné školní docházky (do 26 let věku), pokud se nemůže připravovat na budoucí povolání, případně vykonávat výdělečnou činnost z důvodu nemoci, úrazu nebo dlouhodobého zdravotního stavu.¹¹

Po skončení povinné školní docházky se do 18. roku považuje za nezaopatřené dítě také dítě, které je vedeno v evidenci úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání a nemá nárok na podporu v nezaměstnanosti nebo podporu při rekvalifikaci.

Za nezaopatřené dítě nelze však považovat dítě, které je poživitelem invalidního důchodu z důchodového pojištění pro invaliditu třetího stupně.¹²

3.3.4. Soustavná příprava dítěte na budoucí povolání

Soustavnou přípravu dítěte na budoucí povolání vymezuje zákon jako studium střední, vyšší odborné či vysoké školy. Škola, kde dítě studuje, musí být ministerstvem školství zařazena do sítě škol. Pokud tomu tak není, student nemůže být považován za nezaopatřené dítě se všemi důsledky v oblasti společně posuzovaných osob, životního minima rodiny a testování dávek státní sociální podpory.¹³

¹⁰ Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře

¹¹ DURDISOVÁ, J. a kol., *Sociální politika v ekonomické praxi*, s. 138

¹² Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře

¹³ DURDISOVÁ, J. a kol., *Sociální politika v ekonomické praxi*, s. 138

3.3.5. Životní minimum

Životní minimum je zákonem stanovená společensky uznaná hranice příjmu, pod níž nastává stav hmotné nouze. Kategorie životního minima vymezuje výši nezbytných finančních prostředků pro domácnost k dočasnému zajištění základních životních potřeb jejích členů na velmi skromné úrovni.¹⁴

3.3.6. Peněžitá pomoc v mateřství

Příspěvek náleží ženě, která porodila dítě a byla v posledních dvou letech před porodem účastna alespoň 270 dnů nemocenského pojištění. Výše dávky činí 70 % denního vyměřovacího základu. Peněžitá pomoc v mateřství se poskytuje od počátku šestého týdne před očekávaným dnem porodu (nejdříve od počátku osmého týdne před očekávaným dnem porodu). Podpůrčí doba činí 28 týdnů (u ženy, která porodila zároveň dvě nebo více dětí činí podpůrčí doba 37 týdnů).¹⁵

Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění umožňuje střídání matky dítěte s jejím manželem či otcem dítěte v péči o dítě, a to na základě písemné dohody. Střídání se umožňuje od počátku 7. týdne ode dne porodu a četnost střídání omezena není.¹⁶

3.4. Dávky poskytované v závislosti na příjmu

3.4.1. Přídavek na dítě

Základní dávkou státní sociální podpory je přídavek na dítě. Jedná se o dlouhodobou dávku, která je poskytována rodinám s dětmi s cílem pomoci jim krýt náklady spojené s výchovou a výživou nezaopatřených dětí.

Při poskytování dávky je testován příjem rodiny v předchozím kalendářním roce (tzn., že poskytování přídavku na dítě od 1. října 2010 do 30. září 2011 je rozhodující výše příjmu rodiny v roce 2009).¹⁷

¹⁴ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, *Státní sociální podpora – Stručný průvodce dávkami sociální podpory*, s. 12

¹⁵ VOLEJNÍKOVÁ, K., DUŠÁNEK, D. a spol., *Průvodce sociálními dávkami*, s. 41

¹⁶ Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění

3.4.2. Sociální příplatek

Druhou významnou dávkou systému státní sociální podpory je sociální příplatek, na který byl transformován státní vyrovnávací příspěvek. Tímto příplatkem se stát podílí na krytí životních nákladů rodin s dětmi, jejichž příjem nedosahuje stanovené hranice.

Na rozdíl od přidavků na děti je rozhodným obdobím pro vznik nároku a stanovení výše této dávky předcházející kalendářní čtvrtletí (tzn., že pro poskytování sociálního příplatku v 1. čtvrtletí 2011 je rozhodující výše příjmu rodiny ve 4. čtvrtletí 2010) tak, aby sociální příplatek mohl reagovat na změny v příjmové a sociální situaci rodiny v průběhu roku. Nárok na sociální příplatek je vázán na péči o nezaopatřené dítě a na stanovenou hranici příjmů v rodině.¹⁸

Pokud je rozhodný příjem rodiny nižší než částka životního minima této rodiny, pro výpočet výše sociálního příplatku se za rozhodný příjem považuje částka odpovídající životnímu minimu rodiny.

Konstrukce sociálního příplatku tak zohledňuje příjmovou situaci rodiny, kdy s růstem příjmu rodiny výše této dávky klesá. Dále je možné také promítnout do výše příspěvku konkrétní sociální situaci rodiny, zejména péči o zdravotně postižené děti, zdravotní postižení rodiče nebo jeho osamělost.¹⁹

3.4.3. Příspěvek na bydlení

S ohledem na rostoucí náklady na bydlení a rušení slev a dotací v této oblasti je v systému státní sociální podpory zavedena nová dávka, která diferencovaně občanům a rodinám ve všech formách bydlení přispívá na náklady spojené s bydlením s přihlédnutím k jejich příjmové situaci a počtu osob v domácnosti.²⁰

Nárok na příspěvek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu, který je v bytě přihlášen k trvalému pobytu. V tomto případě se za společně posuzované osoby považují

¹⁷ KREBS, V. a kol., *Sociální politika*, s. 251

¹⁸ Tamtéž, s. 252, 253

¹⁹ DURDISOVÁ, J. a kol., *Sociální politika v ekonomické praxi*, s. 140

²⁰ KREBS, V. a kol., *Sociální politika*, s. 254

všechny osoby s trvalým pobytem v bytě, na který je uplatňován nárok na příspěvek na bydlení.²¹

Náklady na bydlení se pro nárok a výši příspěvku na bydlení stanoví jako jejich průměr za kalendářní čtvrtletí bezprostředně předcházející kalendářnímu čtvrtletí, na které se nárok na výplatu dávky prokazuje, popřípadě nárok na dávku uplatňuje.

Pro zjištění nákladů na bydlení za kalendářní čtvrtletí se započítávají i částky tvořící náklady na bydlení, které byly v tomto kalendářním čtvrtletí zaplacený jako záloha nebo byly v tomto období doplacený, a to i za období delší, než je kalendářní čtvrtletí, za které se náklady na bydlení zjišťují. Byla-li v období kalendářního čtvrtletí, za které se náklady na bydlení zjišťují, vrácena částka jako přeplatek na nákladech na bydlení, snižuje se částka nákladů na bydlení v tom kalendářním čtvrtletí, kdy k vrácení částky došlo, a to i v případě, že vrácená částka byla za dobu delší než toto kalendářní čtvrtletí.

Pro nárok na příspěvek na bydlení v období od 1. července do 30. června následujícího kalendářního roku je pro stanovení měsíčních nákladů na bydlení rozhodný počet obyvatel obce k 1. lednu kalendářního roku, do něhož spadá 1. červenec jako počátek uvedeného období.

Pokud jsou náklady na bydlení nižší než normativní náklady na bydlení, náleží příspěvek na bydlení ve výši rozdílu mezi náklady na bydlení a rozhodným příjmem rodiny vynásobeným koeficientem 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientem 0,35.

Pokud rozhodný příjem rodiny, z něhož se vychází při stanovení výše příspěvku na bydlení, nedosahuje částky životního minima rodiny, započítává se pro stanovení výše příspěvku na bydlení jako rozhodný příjem rodiny částka odpovídající životnímu minimu této rodiny.

Vláda nařízením stanoví vždy k 1. lednu pro období do 31. prosince následujícího kalendářního roku výši:

- a) nákladů srovnatelných s nájemným podle sdělení Českého statistického úřadu o imputovaném nájemném
- b) částek, které se započítávají za pevná paliva podle změny spotřebitelských indexů pevných paliv
- c) částek normativních nákladů na bydlení podle nárůstu nájemného a nákladů srovnatelných s nájemným a změny indexů spotřebitelských cen pro část nákladů

²¹ DURDISOVÁ, J. a kol., *Sociální politika v ekonomické praxi*, s. 142

na bydlení uvedených v § 25 odst. 1. písm. c), popřípadě rozdělení obcí podle počtu obyvatel pro stanovení normativních nákladů na bydlení.²²

3.5. Dávky poskytované nezávisle na příjmu

3.5.1. Rodičovský příspěvek

Další dávkou státní sociální podpory je rodičovský příspěvek. Jde o dávku, která je určena rodiči v době, kdy není výdělečně činný, popřípadě je jeho činnost omezena, protože osobně pečuje o malé dítě. Při poskytování této dávky není testován příjem rodiny.

Při nároku na výplatu rodičovského příspěvku může rodič výdělečnou činností zlepšovat sociální situaci rodiny, neboť jeho příjmy nebudou sledovány. Po dobu své výdělečné činnosti však musí rodič pobírající rodičovský příspěvek zajistit péči o dítě jinou zletilou osobou.²³

3.6. Dávky pěstounské péče

3.6.1. Příspěvek na úhradu potřeb dítěte

Nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte má nezletilé dítě svěřené do pěstounské péče po celou dobu trvání této péče. Tzn. od doby svěření dítěte do pěstounské péče až do doby dosažení jeho zletilosti (18 let věku). Po dosažení zletilosti má nadále nárok na tuto dávku nezaopatřené dítě (nejdéle do 26 let věku), které trvale žije a společně uhrazuje náklady na své potřeby s osobou, která byla jeho pěstounem. Dávka přiznaná nezletilému dítěti je vyplácena pěstounovi, v případě zletilého nezaopatřeného dítěte je dávka vyplácena tomuto dítěti.²⁴

²² Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře

²³ KREBS, V. a kol., *Sociální politika*, s. 255, 256

²⁴ DURDISOVÁ, J. a kol., *Sociální politika v ekonomické praxi*, s. 144

Jestliže dítě požívá důchod z důchodového pojištění, náleží příspěvek na úhradu potřeb dítěte, jen je-li vyšší, a to ve výši rozdílu mezi tímto příspěvkem a částkou důchodu.²⁵

3.6.2. Odměna pěstouna

Nárok na odměnu za výkon pěstounské péče má pěstoun, kterému bylo svěřeno dítě do pěstounské péče, a to až do zletilosti dítěte a poté po dobu, po kterou má dítě svěřené do pěstounské péče nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte. Nárok na odměnu za výkon pěstounské péče má i pěstoun, jestliže dítě, které mu bylo svěřeno do pěstounské péče, nemá nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte jen proto, že požívá důchod z důchodového pojištění, jehož výše je stejná nebo vyšší než uvedený příspěvek.²⁶

Odměna pěstouna ve zvláštních případech:

Odměna pěstouna ve zvláštních případech náleží, pečuje-li pěstoun alespoň o tři děti svěřené mu do pěstounské péče nebo pečuje-li pěstoun alespoň o jedno dítě svěřené mu do pěstounské péče, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost). Odměna pěstouna náleží, jen jestliže pěstoun není po celý kalendářní měsíc výdělečně činný. Odměna pěstouna náleží pěstounovi i po dobu dočasné pracovní neschopnosti nebo nařízené karantény pěstouna, nejdéle však po dobu jednoho kalendářního měsíce jejího trvání.²⁷

3.6.3. Příspěvek při převzetí dítěte

Příspěvkem při převzetí dítěte stát přispívá pěstounovi na pořízení základního vybavení dítěte převzatého do péče, na výživu a ostatní základní potřeby dítěte.²⁸

Příspěvek při převzetí dítěte, jde-li o totéž dítě, náleží jen jednou a vyplátí se jednorázově.²⁹

²⁵ Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře

²⁶ BŘESKÁ, N., BURDOVÁ, E., VRÁNOVÁ, L., *Státní sociální podpora s komentářem a příklady*, s. 136

²⁷ Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře

²⁸ KREBS, V. a kol., *Sociální politika*, s. 258

3.6.4. Příspěvek na zakoupení motorového vozidla

Příspěvek na zakoupení motorového vozidla náleží pěstounovi, který má v pěstounské péči nejméně 4 děti. Příspěvek je poskytován na nákup či nezbytnou opravu osobního motorového vozidla. Podmínkou zachování nároku je zákaz používání tohoto vozidla pro výdělečnou činnost.³⁰

Součet těchto příspěvků poskytnutých pěstounovi v období posledních deseti kalendářních let přede dnem podání žádosti nesmí přesáhnout 200 000 Kč.

Příspěvek může být poskytnut v bezhotovostní formě i před zakoupením motorového vozidla. Použití příspěvku na zakoupení motorového vozidla je pěstoun povinen prokázat. Pokud pěstoun do pěti let ode dne, kdy mu byl příspěvek poskytnut, osobní motorové vozidlo, na jehož zakoupení nebo opravu byl příspěvek poskytnut, prodal, daroval, počal je používat pro výdělečnou činnost nebo přestal vykonávat pěstounskou péči, nejde-li o případ, kdy pěstoun přestal vykonávat pěstounskou péči z vážných zdravotních důvodů, je povinen vrátit poměrnou část příspěvku na zakoupení motorového vozidla odpovídající době z období pěti let, kdy uvedené podmínky nesplňoval.³¹

3.7. Jednorázové dávky

3.7.1. Porodné

Cílem a posláním této dávky, která se do systému státní sociální podpory transformovala ze systému nemocenského pojištění, je jednorázově přispět rodině ke krytí zvýšených nákladů vzniklých v souvislosti s narozením dítěte.³²

Porodné náleží ženě, která porodila dítě. Nárok na tuto dávku vzniká dnem porodu. Porodné se vyplatí i v případě, jestliže dítě po porodu zemře. Otec dítěte má nárok na porodné, jestliže žena, která dítě porodila, zemřela a porodné nebylo ještě vyplaceno. Porodné bude také vyplaceno osobě, která převezme dítě ve věku do 1 roku do trvalé péče nahrazující péči rodičů. Tento nárok zůstává zachován i tehdy, jestliže před převzetím

²⁹ Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře

³⁰ DURDISOVÁ, J. a kol., *Sociální politika v ekonomické praxi*, s. 146

³¹ Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře

³² KREBS, V. a kol., *Sociální politika*, s. 258

dítěte do této péče vznikl nárok na porodné matce či otci dítěte. Porodné je vypláceno jednorázově.³³

3.7.2. Pohřebné

Stát prostřednictvím této dávky přispívá na úhradu nákladů souvisejících s vypravením pohřbu jednorázovou státní dávkou. S ohledem na charakter dávky je její výše stanovena pevnou částkou tak, aby v souvislosti s její valorizací ve vazbě na životní minimum nebo jinou ekonomickou veličinu nedocházelo k inflačnímu zvyšování cen služeb spojených s pohřbem.³⁴

Dnem vzniku nároku na tuto dávku je den vypravení pohřbu bez ohledu na to, kdy byly náklady pohřbu uhrazeny. Pokud splňuje podmínky na výplatu pohřebného více osob, náleží tato dávka pouze osobě, která uplatní nárok jako první.³⁵

Oprávněnou osobou je fyzická osoba, a proto nelze dávku přiznat např. ústavu, který vypravil pohřeb klientovi. Nárok na pohřebné však může uplatnit např. některý ze zaměstnanců tohoto zařízení, pokud vypravil pohřeb. Na nárok na dávku nemá vliv příbuzenský a ani jiný vztah k zemřelému.³⁶

³³ DURDISOVÁ, J. a kol., *Sociální politika v ekonomické praxi*, s. 146

³⁴ KREBS, V. a kol., *Sociální politika*, s. 259

³⁵ DURDISOVÁ, J. a kol., *Sociální politika v ekonomické praxi*, s. 147

³⁶ BŘESKÁ, N., BURDOVÁ, E., VRÁNOVÁ, L., *Státní sociální podpora s komentářem a příklady*, s. 146

4. ANALÝZA DÁVEK SSP V REGIONU ŠUMPERK

Region Šumperk se nachází v Olomouckém kraji. Na východě sousedí s krajem Moravskoslezským, na západě s krajem Pardubickým a ze severozápadu je vymezen státní hranicí s Polskem.

4.1. Vývoj životního minima v letech 2005 – 2010

Systém vyplácení testovaných dávek SSP úzce navazuje na ŽM. Do konce roku 2006 se ŽM skládalo ze dvou složek, a to z částky ŽM stanoveného jako nezbytného k zajištění výživy a ostatních osobních potřeb občana a z částky ŽM stanoveného k zajištění nezbytných nákladů na domácnost.

Výše ŽM v roce 2005 a 2006 byla následující:

Výše částek ŽM stanovených jako nezbytné k zajištění výživy a ostatních osobních potřeb občana činí měsíčně:

- pro nezaopatřené děti ve věku:

	<u>rok 2005</u>	<u>rok 2006</u>
do 6 let	1.720,-Kč	1.750,-Kč
6 – 10 let	1.920,-Kč	1.950,-Kč
10 – 15 let	2.270,-Kč	2.310,-Kč
15 – 26 let	2.490,-Kč	2.530,-Kč

- pro ostatní osoby

2.360,-Kč	2.400,-Kč
-----------	-----------

Výše částek ŽM stanovených k zajištění nezbytných nákladů na domácnost činí měsíčně pro domácnost:

	<u>rok 2005</u>	<u>rok 2006</u>
jednočlennou	1.940,-Kč	2.020,-Kč
dvoučlennou	2.530,-Kč	2.630,-Kč
tří - čtyřčlennou	3.140,-Kč	3.260,-Kč
pěti a vícečlennou	3.520,-Kč	3.660,-Kč

Od 1. ledna 2007 došlo k razantní změně v konstrukci výpočtu ŽM. Od tohoto data již není ŽM dvousložkové, ale pouze jednosložkové. Taktéž byla zrušena věková hranice 10 let. Částky ŽM od roku 2007 až doposud činní:

pro jednotlivce	3.126,-Kč
první osoba v rodině	2.880,-Kč
osoba nad 15 let, která není nezaopatřeným dítětem	2.600,-Kč
nezaopatřené dítě od 15 do 26 let věku	2.250,-Kč
nezaopatřené dítě od 6 do 15 let věku	1.960,-Kč
nezaopatřené dítě do 6 let věku	1.600,-Kč

4.2. Vývoj přídavku na dítě v letech 2005 – 2010

Přídavek na dítě v letech 2005 a 2006

Přídavek na dítě je základní příjmově testovaná dávka státní sociální podpory, která je určena nezaopatřeným dětem do 26 let. V roce 2005 a 2006 náležela tato dávka dítěti, pokud příjmy rodiny nepřesáhly 3násobek životního minima. Přídavek na dítě byl vyplácen ve třech výměrách a to ve zvýšené, v základní a ve snížené výměře.

Ve zvýšené výměře byla dávka vyplácena u dítěte do 6 let ve výši 551,-Kč, u dítěte od 6 do 10 let ve výši 615,-Kč, u dítěte od 10 do 15 let ve výši 727,-Kč a u dítěte od 15 do 26 let ve výši 797,-Kč měsíčně. Nárok na zvýšenou výměru mělo nezaopatřené dítě, jestliže rozhodný příjem v rodině nepřevyšoval součin částky ŽM rodiny a koeficientu 1,10. V základní výměře byla dávka vyplácena u dítěte do 6 let ve výši 482,-Kč, u dítěte od 6 do 10 let ve výši 538,-Kč, u dítěte od 10 do 15 let ve výši 636,-Kč a u dítěte od 15 do 26 let ve výši 698,-Kč. Nárok na výplatu dávky v základní výměře mělo nezaopatřené dítě, jestliže rozhodný příjem v rodině převyšoval součin částky ŽM rodiny a koeficientu 1,10, avšak nepřesahoval součin částky ŽM rodiny a koeficientu 1,80. Ve snížené výměře byla dávka vyplácena u dítěte do 6 let ve výši 241,-Kč, u dítěte od 6 do 10 let ve výši 269,-Kč, u dítěte od 10 do 15 let ve výši 318,-Kč a u dítěte od 15 do 26 let ve výši 349,-Kč. Na výplatu dávky ve snížené výměře mělo nárok nezaopatřené dítě, jestliže rozhodný

příjem v rodině přesahoval součin ŽM rodiny a koeficientu 1,80, avšak nepřevyšoval součin částky ŽM rodiny a koeficientu 3,00.

V roce 2005 bylo vyplaceno 315 518 dávek PnD v celkové výši 166 097 147,-Kč. V roce 2006 bylo vyplaceno o 2,4 % dávek méně, tedy jen 307 879 dávek v celkové výši 163 782 710,-Kč. Nejvíce vyplacených dávek bylo v roce 2005 i 2006 nezaopatřeným dětem ve věku od 15 do 26 let, následovaly děti ve věku od 10 do 16 let, dále děti do 6 let a nejméně bylo vyplacených dávek PnD dětem ve věku od 6 do 10 let.

Přídavek na dítě v roce 2007

Ke zvratu došlo v roce 2007, kdy se změnil koeficient pro výplatu přídavku na dítě z 3,00 násobku na 4,00 násobek ŽM. Z tohoto důvodu se změnila výše přídavku na dítě, a to tak, že ve zvýšené výměře, která náleží do 1,5 násobku ŽM, se přídavek na dítě vyplácel u dítěte do 6 let ve výši 576,-Kč, u dítěte od 6 do 15 let ve výši 706,-Kč a u dítěte od 15 do 26 let ve výši 810,-Kč měsíčně. Od 1,5 do 2,4 násobku ŽM se vyplácel přídavek na dítě v základní výměře, kdy dítěti do 6 let náležel přídavek na dítě ve výši 496,-Kč, dítěti od 6 do 15 let ve výši 608,-Kč a dítěti od 15 do 26 let ve výši 698,-Kč měsíčně. Ve snížené výměře, tj. nad 2,4 do 4,00 násobku ŽM, se vyplácel přídavek na dítě do 6 let ve výši 256,-Kč, dítěti od 6 do 15 let ve výši 314,-Kč a dítěti od 15 do 26 let ve výši 360,-Kč měsíčně.

V roce 2007 bylo vyplaceno 294 978 dávek PnD v celkové výši 152 730 873,-Kč, což znamenalo oproti roku 2006 mírný pokles vyplacených dávek, a to o 4,1%.

Přídavek na dítě v roce 2008

K zásadnější změně ve výplatě PnD dochází od 1. ledna 2008 přijetím zákona č. 261/2007 o stabilizaci veřejných rozpočtů, kdy se snížil koeficient pro výplatu PnD ze 4,00 násobku na 2,4 násobek ŽM. Od roku 2008 se již PnD nevyplácí ve zvýšené, v základní a ani ve snížené výměře jako tomu bylo do 31. 12. 2007. Od 1. ledna 2008 se PnD vyplácel ve třech výších a to podle věku dítěte. Výše PnD u nezaopatřeného dítěte do 6 let činila 500,-Kč, u dítěte od 6 do 15 let činila výše PnD 610,-Kč a u dítěte od 15 do 26 let činila výše PnD 700,-Kč měsíčně.

V tomto roce nastala také změna, kdy do rozhodného příjmu rodiny za předchozí kalendářní rok se přestalo započítávat výživné na dítě, které v rozhodném období platila osoba, která byla pro účely této dávky osobou společně posuzovanou.

Celkový počet vyplacených dávek PnD v roce 2008 činil 162 928, což znamenalo výrazný pokles oproti roku 2007 o 132 050 dávek, tedy zhruba o 44,7 %. Celkem byla v roce 2008 vyplacena na PnD částka 95 582 559,-Kč.

Přídavek na dítě v roce 2009

Zákonem č. 326/2009 Sb., o podpoře hospodářského růstu a sociální stability byla schválena novela zákona o státní sociální podpoře, podle které se koeficient pro výplatu PnD zvýšil z 2,4 násobku na 2,5 násobek ŽM, a to s účinností od 1. července 2009 do 31. prosince 2009. Od 1. července 2009 se na půl roku také zvýšily PnD o 50,-Kč měsíčně. Tedy děti do 6 let pobíraly 550,-Kč, děti od 6 do 15 let pobíraly 660,-Kč a děti od 15 do 26 let pobíraly 750,-Kč měsíčně.

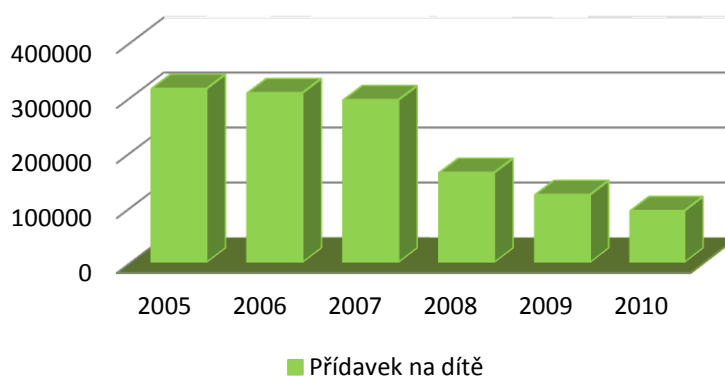
V roce 2009 bylo vyplaceno 122 730 PnD v celkové výši 70 804 139,-Kč. V tomto roce pokračoval pokles počtu vyplacených PnD zhruba o 24,6 % oproti roku 2008.

Přídavek na dítě v roce 2010

Dnem 1. 1. 2010 se hranice příjmu rozhodná pro nárok na PnD opět snížila z 2,5 násobku na 2,4 násobek ŽM a zároveň se snížila výše PnD o 50,-Kč měsíčně. Tedy děti do 6 let opět pobíraly 500,-Kč, děti od 6 do 16 let pobíraly 610,-Kč a děti od 15 do 26 let pobíraly 700,-Kč. V současnosti platí podmínky pro výplatu i výše vyplacených dávek v nezměněné podobě od 1. 1. 2010.

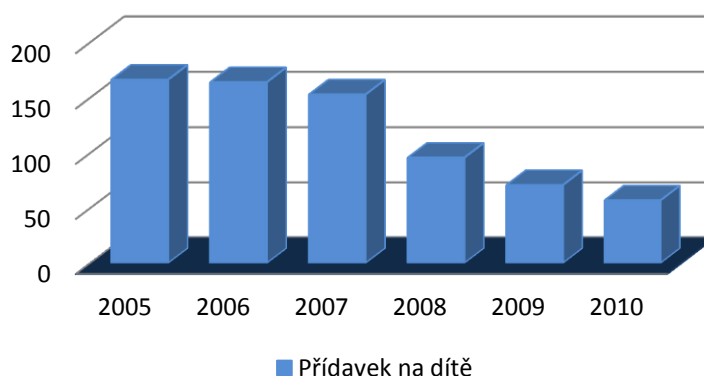
V roce 2010 byl zaznamenán další pokles v počtu vyplacených PnD a to o 23,8 % oproti roku 2009. Bylo tedy vyplaceno 93 465 PnD v celkové výši 56 906 575,-Kč.

**Graf 1: Počet vyplacených dávek PnD v letech
2005 - 2010**

Zdroj: Úřad práce v Šumperku

Graf 2: Celkové výdaje na PnD v mil. Kč v letech 2005 - 2010

Zdroj: Úřad práce v Šumperku

4.3. Vývoj sociálního příplatku v letech 2005 – 2010

Sociální příplatek v letech 2005 a 2006

Sociální příplatek je také příjmově testovaná dávka státní sociální podpory, na kterou má nárok rodič, který se stará alespoň o jedno nezaopatřené dítě do 26 let. V roce 2005 a 2006 náležela tato dávka rodiči, pokud příjmy rodiny za předcházející kalendářní čtvrtletí nepřesáhly součin částky ŽM a koeficientu 1,60.

Výše sociálního příplatku byla stanovena podle následujícího vzorce:

$$\text{SocP} = \text{ŽMO} - \frac{\text{ŽMO} \times \text{P}}{\text{ŽM} \times 1,60}$$

Při stanovení výše SocP se zohledňovalo zdravotní postižení dítěte či rodiče, osamělost rodiče či narození více dětí současně. V případě dlouhodobě těžce zdravotně postiženého dítěte se ŽMO násobilo koeficientem 2,70, v případě dlouhodobě zdravotně postiženého dítěte se ŽMO násobilo koeficientem 2,40 a v případě dlouhodobě nemocného dítěte bylo ŽMO násobeno koeficientem 1,20. Pokud se narodily děti současně, násobilo se ŽMO koeficientem 1,10, avšak maximálně do 3 let věku současně narozených dětí.

Pokud byli oba rodiče dlouhodobě těžce zdravotně postižení, tak se násobilo ŽMO a součet částek na osobní potřeby všech členů rodiny koeficientem 1,40. Jestliže byl rodič

osamělý a zároveň dlouhodobě těžce zdravotně postižený, tak se násobilo ŽMO a součet částek na osobní potřeby všech členů rodiny při výpočtu ŽM taktéž koeficientem 1,40. Jestliže byl jeden z rodičů dlouhodobě těžce zdravotně postižený, bylo násobeno ŽMO a součet částek na osobní potřeby všech členů rodiny koeficientem 1,10. Pokud byl rodič pouze osamělý, násobilo se ŽMO a součet částek na osobní potřeby všech členů rodiny koeficientem 1,05.

V roce 2005 bylo vyplaceno 64 522 dávek SocP v celkové výši 73 380 852,-Kč. V roce 2006 bylo vyplaceno 56 776 dávek SocP, tedy nastalo snížení oproti roku 2005 o 8 776 dávek. Toto 12,0 % snížení vyplacených dávek SocP mělo vliv i na vyplacenou výši dávek, která činila za rok 2006 celkem 66 463 429,-Kč. Nejvíce vyplacených dávek bylo v roce 2005 a 2006 rodinám se 2 dětmi, následovaly rodiny s jedním dítětem, dále rodiny se 3 dětmi a nejméně bylo vyplacených dávek rodinám se 4 a více dětmi. Přibližně 60 % dávek SocP bylo vypláceno úplným rodinám a zbytek až na malé výjimky neúplným rodinám.

Sociální příplatek v roce 2007

I přes navýšení základního koeficientu, dosazovaného do vzorce pro stanovení nároku na SocP a zároveň stanovení SocP, z 1,60 na 2,20 násobek ŽM, se počet vyplacených dávek v roce 2007 snížil o 22,0 % oproti roku 2006. Tedy počet vyplacených dávek v roce 2007 činil o 12 731 méně, tj. pouze 44 045 dávek v celkové výši 65 953 761,-Kč.

V roce 2007 došlo také ke změnám při zohledňování zdravotního postižení dítěte či rodiče, osamělosti a při narození vícero dětí současně. Zvyšující koeficient pro případ dlouhodobě těžce zdravotně postiženého dítěte se změnil na 3,00, koeficient u dlouhodobě zdravotně postiženého dítěte se zvýšil na 2,67 a koeficient u dlouhodobě nemocného dítěte se zvýšil na 1,34. V případě společně narozených dětí se koeficient navýšil na 1,22. Navyšující koeficient pro případ obou dlouhodobě těžce zdravotně postižených rodičů se naopak snížil na 1,35, koeficient pro případ osamělého dlouhodobě těžce zdravotně postiženého rodiče se také snížil na 1,30. Koeficient pro případ kdy je jeden z rodičů dlouhodobě těžce zdravotně postižený se snížil na 1,05 a zvyšující koeficient na osamělého rodiče, který nebyl dlouhodobě těžce zdravotně postižený, se zvýšil na 1,17. Nově vznikl v roce 2007 zvyšující koeficient 1,20 pro děti, které studovaly na střední škole v denní formě studia či na vysoké škole v prezenční formě studia.

Sociální příplatek v roce 2008

V roce 2008 došlo k nepatrnému snížení základního koeficientu pro výpočet SocP, a to z 2,20 násobku ŽM na 2,00 násobek ŽM. Zvyšující koeficienty, které zohledňují osamělost, zdravotní postižení dítěte, narození více dětí společně a formu studia zůstaly při porovnání s rokem 2007 neměnné. V tomto roce nastala změna, kdy do rozhodného příjmu rodiny za předchozí kalendářní čtvrtletí se přestalo započítávat výživné na dítě, které v rozhodném období platila osoba, která byla pro účely této dávky osobou společně posuzovanou.

Celkový počet vyplacených dávek SocP v roce 2008 činil 27 569, což znamenalo pokles oproti roku 2007 o 16 476 dávek, tedy pokles činil 35 %. Celkem byla v roce 2008 vyplacena na SocP částka 42 847 965,-Kč.

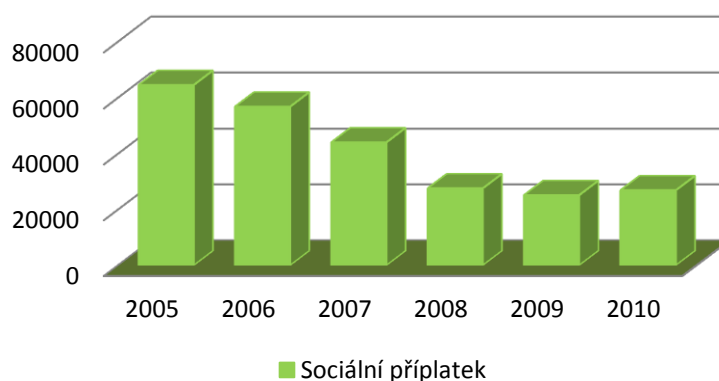
Sociální příplatek v letech 2009 a 2010

V letech 2009 a 2010 zůstaly podmínky pro nárok a výplatu SocP naprosto totožné s podmínkami platnými v roce 2008. Z toho plyne, že SocP byl vyplácen od roku 2008 do 31. 12. 2010 v nezměněné podobě.

V roce 2009 byla Česká Republika zasažena celosvětovou hospodářskou krizí, přesto se počet vyplacených dávek SocP snížil o 8,8 % oproti roku 2008. V roce 2009 byl počet vyplacených dávek o 2 444 dávek nižší, tj. jen 25 125 dávek SocP, a to v celkové výši 41 098 367,-Kč.

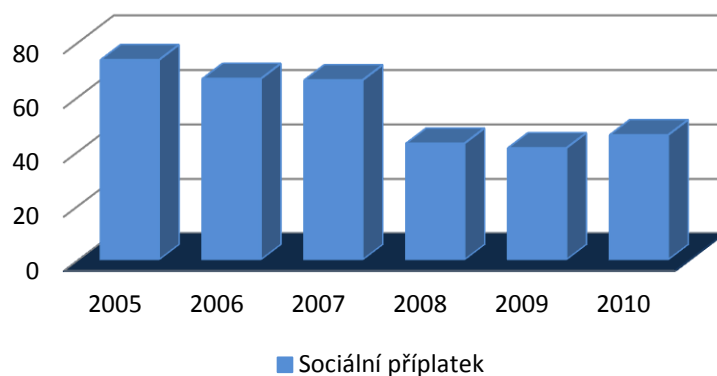
Celosvětová hospodářská krize se projevila v dávce SocP až v roce 2010, a to navýšením počtu vyplacených dávek oproti roku 2009 o 7,0 %. V roce 2010 bylo vyplaceno 26 887 dávek SocP, tedy o 1 762 více než v roce 2009. Toto navýšení počtu vyplacených dávek mělo vliv i na nárůst celkově vyplacené výše, která v roce 2010 činila 45 878 662,-Kč.

Graf 3: Počet vyplacených dávek SocP v letech 2005 - 2010

Zdroj: Úřad práce v Šumperku

Graf 4: Celkové výdaje na SocP v mil. Kč v letech 2005 - 2010

Zdroj: Úřad práce v Šumperku

4.4. Vývoj porodného v letech 2005 - 2010

Porodné v roce 2005

Nárok na porodné má žena, která dítě porodila a to dnem porodu. V případě její smrti má nárok otec dítěte. Na porodné má nárok také osoba, která převzala do trvalé péče nahrazující péči rodičů dítě do 1 roku.

Výše porodného závisela na počtu současně narozených dětí. V případě, kdy se narodilo jedno dítě, činila výše porodného 8 600,-Kč, tj. součin částky na osobní potřeby tohoto dítěte a koeficientu 5,00. V případě, kdy se narodila dvojčata, činila výše porodného

20 640,-Kč, tj. součin částky na osobní potřeby dvou dětí a koeficientu 6,00. Pokud se narodila trojčata, bylo porodné vyplaceno ve výši 51 600,-Kč, tj. součin částky na osobní potřeby tří dětí a koeficientu 10,00. Při vícedětném porodu se výše porodného vypočítala tak, že se částka životního minima na osobní potřeby dítěte vynásobila počtem současně narozených dětí a dále se vynásobila koeficientem 10,00.

V roce 2005 bylo vyplaceno 1 221 žádostí o porodné v celkové výši 10 651 240,-Kč.

Porodné v roce 2006

Porodné bylo od 1. 1. 2006 do 31. 3. 2006 vypláceno za stejných podmínek jako v roce 2005. Dnem 1. 1. 2006 byly navýšeny koeficienty ŽM, což zapříčinilo mírné navýšení porodného. Pokud se narodilo jedno dítě, výše porodného činila 8 750,-Kč ($1\,750 \times 5$). Pokud se narodila dvojčata, výše porodného činila 21 000,-Kč [$(1\,750 + 1\,750) \times 6$]. Pokud se narodila trojčata, činilo porodné 52 500,-Kč [$(1\,750 + 1\,750 + 1\,750) \times 10$]. A při vícedětném porodu se výše porodného vypočítala tak, že se součet částek 1 750,-Kč odpovídající počtu dětí vynásobil koeficientem 10,00.

Změna nastala také dnem 1. 4. 2006, kdy došlo ke zvýšení koeficientů pro výpočet porodného. Porodné od 1. 4. 2006 do 31. 12. 2006 v případě, kdy se narodilo jedno dítě se navýšilo na 17 500,-Kč ($1\,750 \times 10$). V případě kdy se narodila dvojčata se porodné navýšilo na 52 500,-Kč [$(1\,750 + 1\,750) \times 15$] a v případě vícedětného porodu se výše porodného vypočítala tak, že se součet částek 1 750,-Kč odpovídající počtu dětí vynásobil koeficientem 15,00.

Celkový počet vyplacených žádostí o porodné v roce 2006 činil 1 224, což znamenalo navýšení oproti roku 2005 o 3 žádosti. Navýšení koeficientů pro výpočet porodného mělo za následek především 75,6 % nárůst celkově vyplaceného porodného oproti roku 2005. Celkem tedy bylo v roce 2006 vyplaceno na porodném 18 705 300,-Kč.

Porodné v roce 2007

Dnem 1. 1. 2007 byla opět, tentokrát už naposledy změněna, jak výše, tak skladba ŽM, což společně s dalším navýšením koeficientů sloužících pro výpočet porodného, mělo vliv na výši porodného. V případě narození jednoho dítěte činilo porodné 17 760,-Kč ($1\,600 \times 11,10$), v případě narození dvojčat činilo porodné 53 120,-Kč [$(1\,600 + 1\,600) \times 16,60$] a v případě vícedětného porodu se výše porodného stanovila tak, že se součet částek 1 600,-Kč odpovídající počtu narozených dětí vynásobil koeficientem 15,00.

V roce 2007 byl celkový počet vyplacených žádostí o porodné 1 337, což znamenalo navýšení oproti roku 2006 o 9,2 %. Celkem bylo na porodném v roce 2007 vyplaceno 24 365 510,-Kč, což znamenalo navýšení oproti roku 2006 o 5 660 210,-Kč.

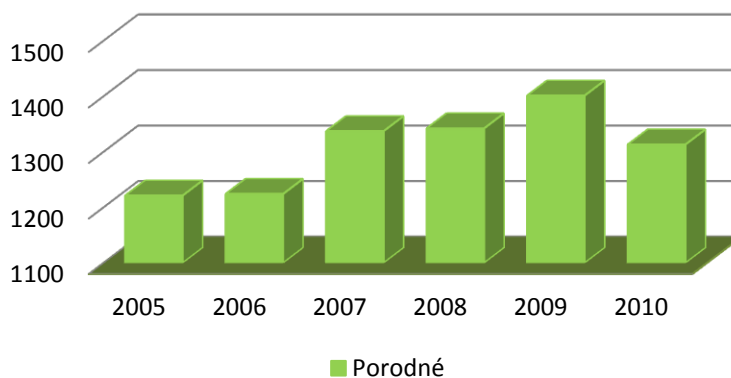
Porodné v letech 2008 - 2010

Změnou právní úpravy došlo ke sjednocení výplaty porodného. Na děti, které se narodily od 1. 1. 2008, bylo stanoveno jednotné porodné 13 000,-Kč na každé narozené dítě. Tímto však přestaly být zvýhodněny vícedětné porody. Porodné bylo v takovéto podobě vypláceno od 1. 1. 2008 až do 31. 12. 2010.

Celkový počet vyplacených žádostí o porodné v roce 2008 činil 1 342, tj. navýšení oproti roku 2007 o 5 žádostí. Celkem však bylo na porodném v roce 2008 vyplaceno 18 344 600,-Kč, což činilo 24,7 % snížení oproti roku 2007.

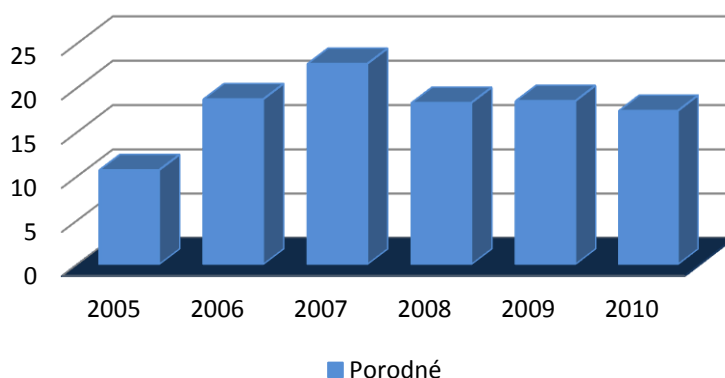
V roce 2009 bylo vyplaceno o 4,4 % žádostí více oproti roku 2008, tedy celkem 1 401 žádostí o porodné v celkové výši 18 486 000,-Kč. Rok 2010 znamenal snížení počtu vyplacených žádostí o porodné na 1 313, tedy o 6,3 %, což mělo za následek i snížení celkové výše porodného na 17 420 000,-Kč.

Graf 5: Počet vyplacených žádostí o porodné v letech 2005 - 2010

Zdroj: Úřad práce v Šumperku

Graf 6: Celkové výdaje na porodné v mil. Kč v letech 2005 - 2010

Zdroj: Úřad práce v Šumperku

4.5. Vývoj pohřebného v letech 2005 - 2010

Pohřebné v letech 2005 až 2007

Tato příjmově netestovaná jednorázová dávka byla přiznána pouze fyzické osobě, která vypravila pohřeb na území České Republiky nebo měla-li zemřelá osoba trvalý pobyt v České Republice. Výše pohřebného činila 5 000,-Kč a byla vyplácena od 1. 1. 2005 do 31. 12. 2007 ve stejné výši a za stejných podmínek.

V roce 2005 bylo vyplaceno 1 255 žádostí o pohřebné v celkové výši 6 200 000,-Kč. V roce 2006 bylo oproti roku 2005 vyplaceno o 9 žádostí o pohřebné méně, tedy jen 1 246 žádostí v celkové výši 6 135 962,-Kč. A v roce 2007 bylo vyplaceno celkem 1 281 žádostí o porodné, tedy o 35 žádostí více oproti roku 2006, a to v celkové výši 6 279 038,-Kč.

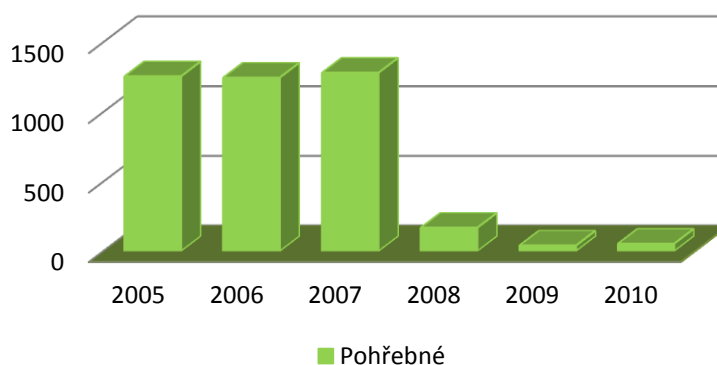
Pohřebné v letech 2008 až 2010

Dnem 1. ledna 2008 došlo k zásadní změně v nároku na pohřebné. Významně se totiž zúžil okruh osob, které mají nárok na pohřebné. S účinností od 1. 1. 2008 má na pohřebné nárok pouze fyzická osoba s trvalým pobytem v České Republice, která vypravila pohřeb na území České Republiky buď nezaopatřenému dítěti anebo rodiči nezaopatřeného dítěte. Zemřelý musí zároveň splňovat podmínku trvalého pobytu na území České Republiky ke dni úmrtí. Výše pohřebného činí stále 5 000,-Kč.

V roce 2008 došlo k 86,9 % snížení počtu vyplacených žádostí o pohřebné oproti roku 2007, tj. v roce 2008 bylo vyplaceno pouze 168 žádostí v celkové výši 795 000,-Kč.

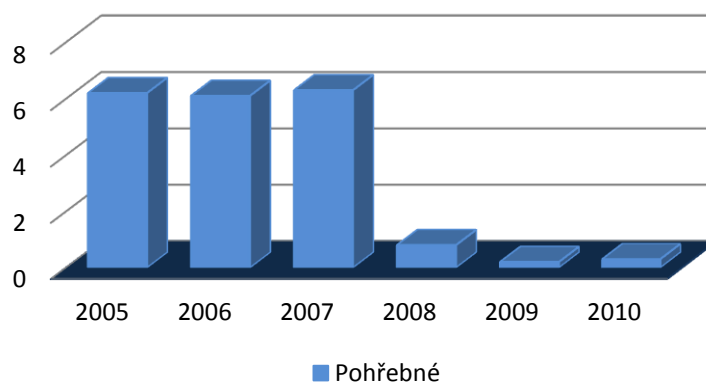
V roce 2009 následovalo další snížení počtu žádostí o pohřebné, a to o 76,2 % žádostí oproti roku 2008, tedy v roce 2009 bylo vyplaceno pouhých 40 žádostí o pohřebné v celkové výši 200 000,-Kč. V roce 2010 došlo k navýšení počtu vyplacených žádostí o 32,5 % oproti roku 2009. V roce 2010 bylo vyplaceno 53 žádostí o pohřebné v celkové výši 265 000,-Kč.

Graf 7: Počet vyplacených žádostí o pohřebné v letech 2005 - 2010

Zdroj: Úřad práce v Šumperku

Graf 8: Celkové výdaje na pohřebné v mil. Kč v letech 2005 - 2010

Zdroj: Úřad práce v Šumperku

4.6. Vývoj rodičovského příspěvku v letech 2005 – 2010

Rodičovský příspěvek v roce 2005

Nárok na RodP měl v roce 2005 rodič, který po celý kalendářní měsíc osobně a celodenně pečoval alespoň o jedno dítě do 4 let věku nebo pokud pečoval o dítě do 7 let věku, šlo-li o dlouhodobě zdravotně postižené či dlouhodobě těžce zdravotně postižené dítě. V roce 2005 mohlo dítě zakládající nárok na RodP navštěvovat MŠ, jesle nebo jiné obdobné zařízení maximálně 5 dní v kalendářním měsíci. Dítě dlouhodobě zdravotně postižené či dlouhodobě těžce zdravotně postižené mohlo navštěvovat MŠ, jesle nebo jiné obdobné zařízení nejvýše 4 hodiny denně. Výše RodP se vypočítala jako součin částky na osobní potřeby rodiče a koeficientu 1,54. Tedy RodP činil 3 635,-Kč měsíčně pro osobu starší 26 let ($2\,360 \times 1,54$). Pokud bylo rodičem nezaopatřené dítě od 15 do 26 let, činila výše RodP 3 835,-Kč měsíčně ($2\,490 \times 1,54$). Nárok na výplatu RodP vznikl nejdříve dnem porodu dítěte, za předpokladu, že rodiči nevznikl nárok na PPvM či nemocenskou v souvislosti s porodem. Pokud rodiči nárok na PPvM či nemocenskou v souvislosti s porodem vznikl v nižší výši, než je výše RodP by tomuto rodiči vyplacen rozdíl mezi těmito dávkami. Pokud však měl rodič PPvM či nemocenskou v souvislosti s porodem vyplácenou ve vyšší výši než je RodP, mohl si rodič žádat o RodP až po ukončení PPvM či nemocenské v souvislosti s porodem. Pokud rodiči končila PPvM nebo nemocenská v souvislosti s porodem v průběhu měsíce a po zbytek měsíce měl nárok na RodP, byl vyplacen RodP za tento měsíc v plné výši. RodP však nenáležel rodiči v případě, že mu byl přiznán příspěvek při péči o blízkou nebo jinou osobu.

V roce 2005 bylo vyplaceno 43 201 dávek RodP v celkové výši 155 555 796,-Kč.

Rodičovský příspěvek v roce 2006

Zůstala podmínka pro dítě, které nedosáhlo 3 let věku možnost navštěvovat MŠ, jesle či jiné obdobné zařízení pouze 5 dní v měsíci. Změna nastala u dětí, které dovršily 3 let věku, ty již mohly navštěvovat MŠ jesle či jiné obdobné zařízení v rozsahu nepřevyšujícím 4 hodiny denně jako děti dlouhodobě těžce zdravotně postižené či děti dlouhodobě zdravotně postižené. Princip výpočtu a koeficient 1,54 u RodP zůstal stejný jako v roce 2005, navýšením ŽM od 1. 1. 2006 se však výše RodP mírně zvýšila. Tedy v roce 2006 RodP činil 3 696,-Kč měsíčně ($2\,400 \times 1,54$), pokud bylo rodičem nezaopatřené dítě od 15 do 26 let, činil RodP 3 897,-Kč měsíčně ($2\,530 \times 1,54$).

V roce 2006 bylo vyplaceno 44 939 dávek RodP, tedy nastalo zvýšení oproti roku 2005 o 1 738 dávek. Toto 4 % navýšení dávek RodP mělo vliv i na celkově vyplacenou částku, která v roce 2006 činila 164 244 024,-Kč.

Rodičovský příspěvek v roce 2007

V tomto roce se zásadně změnil způsob stanovení výše RodP. Od 1. 1. 2007 je výše RodP stanovena ve výši částky, která odpovídá 40 % průměrné měsíční mzdy v nepodnikatelské sféře za kalendářní rok, který o 2 roky předchází kalendářnímu roku, v němž je RodP vyplácen. V roce 2007 se tedy vycházelo z průměrné mzdy roku 2005, tedy od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2007 RodP činil 7 582,-Kč měsíčně. Další změnou v roce 2006 bylo snížení RodP, pokud dítěti, jenž mělo nárok na RodP zároveň náležel i příspěvek na péči. Pokud byl dítěti, kterému náležel RodP, přiznán Městským úřadem příspěvek na péči I. stupně (lehká závislost) ve výši 3 000,-Kč a to z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, náležel rodiči RodP pouze ve výši rozdílu mezi RodP a příspěvkem na péči, tedy jen 4 582,-Kč. V případě, že byl dítěti, jemuž náležel RodP přiznán příspěvek na péči II. (středně těžká závislost), III. (těžká závislost) či IV. (úplná závislost) stupně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, byl rodiči vyplácen RodP ve výši poloviny RodP, tedy 3 791,-Kč.

Celkový počet vyplacených dávek RodP v roce 2007 činil 48 369, což znamenalo nárůst vyplacených dávek oproti roku 2006 o 3 430, tedy nárůst činil 7,6 %. Razantní změna ve výši RodP však měla především vliv na celkovou výši RodP, která v roce 2007 činila 338 816 879,-Kč, tedy 106,3 % nárůst oproti roku 2006.

Rodičovský příspěvek v roce 2008

S účinností od 1. 1. 2008 se zcela změnila výše RodP a hlavně způsob jeho čerpání. Novinkou bylo, že si rodič mohl zvolit, zda chce pobírat RodP do 2, 3 nebo 4 let věku dítěte. Volbou doby čerpání RodP si rodič zároveň také zvolil i příslušnou výši RodP. Existovaly tři způsoby čerpání RodP a to: rychlejší, klasické a pomalejší čerpání.

Rychlejší čerpání RodP mohlo nastat až po skončení PPvM nebo peněžité pomoci poskytované mužům, a to ve zvýšené výměře tedy ve výši 11 400,-Kč do 2 let věku dítěte. Pro nárok na rychlejší čerpání RodP však mohl požádat pouze rodič, kterému vznikl nárok na PPvM ve výši alespoň 380,-Kč za kalendářní den. Zároveň si rodič musel požádat o rychlejší čerpání nejpozději v kalendářním měsíci následujícím po měsíci, ve kterém nejmladší dítě dosáhlo 22 týdnů života, resp. ve kterém současně narozené děti dosáhly

31 týdnů života. Klasické čerpání nastávalo po skončení PPvM (resp. od narození dítěte byl-li nárok na PPvM v nižší výši než RodP) v základní výměře, a to ve výši 7 600,-Kč do 3 let věku dítěte. Podmínkou pro nárok na klasické čerpání RodP byl nárok rodiče na PPvM. O výplatu RodP v základní výměře musel rodič požádat nejpozději v kalendářním měsíci, ve kterém nejmladší dítě dosáhlo 21. měsíců života. Pokud rodič nemohl nebo nechtěl žádat o RodP ve zvýšené nebo v základní výměře, byl tomuto rodiči automaticky po 21. měsíci věku dítěte vyplácen RodP ve snížené výměře. Pomalejší čerpání RodP nastávalo po PPvM nebo od narození dítěte (nebyl-li nárok na PPvM, nebo byl-li nárok na PPvM v nižší výši než byl RodP) v základní výměře, tedy 7 600,-Kč do 21 měsíců věku dítěte a následně ve snížené výměře 3 800,-Kč do 4 let věku dítěte.

U dlouhodobě zdravotně postižených nebo u dlouhodobě těžce zdravotně postižených dětí byl nárok na RodP v základní výměře tedy ve výši 7 600,-Kč až do 7 let věku (bez ohledu na dříve provedenou volbu doby čerpání).

Další změna nastala opět u dětí, které již dovršily 3 let věku, ty totiž mohly začít navštěvovat MŠ, jesle nebo jiné obdobné zařízení buď v rozsahu nepřevyšujícím 4 hodiny denně, nebo v rozsahu nepřevyšujícím 5 kalendářních dní. Tyto dva způsoby návštěvy MŠ, jeslí anebo jiného obdobného zařízení nesměly být v rámci jednoho kalendářního měsíce mezi sebou kombinovány. Navíc děti dlouhodobě zdravotně postižené či dlouhodobě těžce zdravotně postižené mohly (kromě MŠ, jeslí a jiného obdobného zařízení předškolního věku) začít také navštěvovat speciální základní školy v rozsahu nepřevyšujícím 4 hodiny denně.

V roce 2008 bylo vyplaceno o 2 193 dávek RodP více, tedy bylo vyplaceno celkem 50 562 dávek RodP v celkové výši, která činila 327 173 681,-Kč, tj. snížení oproti roku 2007 o 3,4 %.

Rodičovský příspěvek v roce 2009

Od 1. 1. 2009 byla prodloužena volba o RodP ve zvýšené výměře, a to o 1 měsíc. Tedy pokud chtěl rodič žádat o RodP do 2 let věku dítěte, provedl volbu nejpozději v druhém kalendářním měsíci následujícím po měsíci, ve kterém nejmladší dítě dosáhlo 22 týdnů života, popřípadě společně narozené děti dosáhly 31 týdnů života.

Dnem 1. 1. 2009 byl také rozšířen nárok na RodP pro děti dlouhodobě zdravotně postižené nebo dlouhodobě těžce zdravotně postižené. Pokud bylo dítě dlouhodobě zdravotně postižené či dlouhodobě těžce zdravotně postižené a rodič na toto dítě nepobíral

příspěvek na péči, tak mu vznikl nárok na RodP od 7 do 10 let věku dítěte, a to ve výši 3 000,-Kč měsíčně. Dále byla upravena délka návštěvy dlouhodobě postižených nebo dlouhodobě těžce zdravotně postižených dětí v MŠ, jeslích či obdobných zařízeních na rozsah nepřevyšující 6 hodin denně. Rozsah návštěvy u dlouhodobě zdravotně postižených dětí a těžce zdravotně postižených dětí ve speciálních základních školách se zrušil a navíc byla povolena neomezená návštěva základních a středních škol.

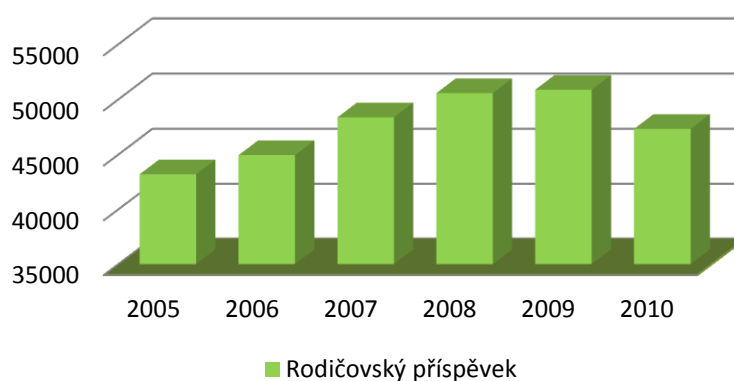
V roce 2009 bylo vyplaceno pouze o 310 dávek RodP více než v roce 2008, tedy celkem 50 872 dávek v celkové výši 327 152 443,-Kč, tedy o 21 238,-Kč méně.

Rodičovský příspěvek v roce 2010

Od 1. 1. 2010 může rodič pobírat na dlouhodobě zdravotně postižené nebo dlouhodobě těžce zdravotně postižené dítě RodP od 7 až do 15 let věku dítěte ve výši 3 000,-Kč měsíčně, pokud ale na toto dítě nepobírá současně i příspěvek na péči. Pokud by rodič pobíral příspěvek na péči, podmínky nároku na RodP by nebyly splněny. Jiné změny oproti roku 2009 v RodP nenastaly.

Celkový počet vyplacených dávek v roce 2010 činil 47 326, tedy došlo ke snížení o 7,0 % v porovnání s rokem 2009. Celková výše činila 318 046 400,-Kč, tj. o 9 106 043,-Kč méně oproti roku 2009.

Graf 9: Počet vyplacených dávek RodP v letech 2005 - 2010

Zdroj: Úřad práce v Šumperku

Graf 10: Celkové výdaje na RodP v mil. Kč v letech 2005 - 2010

Zdroj: Úřad práce v Šumperku

4.7. Vývoj příspěvku na bydlení v letech 2005 – 2010

Příspěvek na bydlení v letech 2005 a 2006

V roce 2005 i 2006 měl nárok na příspěvek na bydlení vlastník nebo nájemce bytu či domu, avšak tento musel být zároveň hlášen v bytě či domě k trvalému pobytu a jeho příjem za předchozí kalendářní čtvrtletí, respektive příjem všech společně posuzovaných osob za předchozí kalendářní čtvrtletí (tzn. všech osob hlášených k trvalému pobytu v témže bytě či domě) nesměl přesáhnout 1,60 násobek ŽM. Nárok na příspěvek na bydlení už ale nevznikl osobě, která užívala byt či dům na základě podnájemní smlouvy, nebo byl-li byt či dům užíván na základě věcného břemene.

Žadatel o příspěvek na bydlení nemusel doložit rozhodné příjmy všech osob hlášených v témže bytě či domě k trvalému pobytu jen tehdy, prokázal-li že některá z osob hlášených na téže adrese k trvalému pobytu nejméně 3 měsíce tento byt či dům neužívala a zároveň musel žadatel doložit podpůrný doklad pro toto jeho tvrzení. Teprve pak mohlo být příslušným úřadem rozhodnuto, že k této osobě nebude při stanovení nároku na příspěvek na bydlení přihlíženo.

Výše příspěvku na bydlení byla stanovena podle následujícího vzorce:

$$PB = \text{ŽMD} - \frac{\text{ŽMD} \times P}{\text{ŽM} \times 1,60}$$

Příspěvek na bydlení nepokrývá veškeré náklady spojené s bydlením, pouze na tyto náklady přispívá.

V roce 2005 bylo vyplaceno 48 461 dávek příspěvku na bydlení v celkové výši 36 636 014,-Kč. V roce 2006 už to bylo o 12,7 % dávek oproti roku 2005 méně, tedy jen 42 288 dávek v celkové výši 33 513 468,-Kč.

Příspěvek na bydlení v letech 2007 až 2010

Od 1. ledna 2007 je pro příspěvek na bydlení definována zcela nová konstrukce. Zachováno zůstalo pouze to, že nárok na tuto dávku má vlastník nebo nájemce daného bytu, který musí být zároveň hlášen v daném bytě či domě k trvalému pobytu. Také zůstává stejný okruh společně posuzovaných osob (dle trvalého pobytu) a dále i podmínky pro vyloučení z okruhu společně posuzovaných osob v příspěvku na bydlení.

Nově se od 1. 1. 2007 společně s příjmy za předcházející kalendářní čtvrtletí musejí také dokládat náklady na bydlení taktéž za předchozí kalendářní čtvrtletí. Pro stanovení nároku na příspěvek na bydlení je nezbytné porovnat výši příjmů vynásobenou koeficientem 0,30 nebo v případě Prahy koeficientem 0,35 s náklady na bydlení a s normativními náklady na bydlení. Přičemž musí být současně splněna podmínka, že rozhodný příjem vynásobený příslušným koeficientem musí být menší než náklady na bydlení zároveň s podmínkou, že rozhodný příjem vynásobený příslušným koeficientem je menší nebo roven normativním nákladům na bydlení. Pokud by jedna z těchto podmínek nebyla splněna, nárok na příspěvek na bydlení zaniká.

Náklady na bydlení u bytů užívaných na základě nájemní smlouvy se rozumí skutečné náklady tedy nájemné dále náklady za plnění poskytované za užívání bytu (např. úklid a osvětlení společných prostor), nejsou-li tyto náklady zahrnuty již v nájemném. Náklady na bydlení u družstevních bytů a bytů či domů vlastníků se rozumí srovnatelné náklady. Pro všechny typy bydlení jsou pak jednotným způsobem započítávány další náklady spojené s bydlením, tedy náklady za plyn, elektřinu, vodné a stočné, odvoz odpadu a v neposlední řadě náklady za vytápění. Do nákladů na bydlení se nezapočítávají např. poplatky za televizi či rozhlas nebo také nájemné za garáž, jelikož tyto náklady nejsou nezbytnou součástí užívání bytu. Kromě případu kdy je byt či dům vytápěn pevnými palivy (v těchto případech se částka neprokazuje) se počítají vždy skutečně doložené zaplacené zálohy v rámci předešlého kalendářního čtvrtletí. Rozhodující je přitom skutečný datum úhrady nikoli období, za které je náklad hrazen.

Dalším rozhodujícím faktorem při stanovení příspěvku na bydlení je počet obyvatel dané obce v návaznosti na počet společně posuzovaných osob v domácnosti.

Tabulka 1: Výše nákladů srovnatelných s nájemným v letech 2007 - 2010

Počet osob v rodině podle § 7 odst. 6	2007	2008	2009	2010
	Kč	Kč	Kč	Kč
jedna	651	839	999	1 290
dvě	890	1 148	1 367	1 765
tři	1 164	1 504	1 788	2 309
čtyři a více	1 404	1 810	2 156	2 784

Zdroj: Úřad práce v Šumperku (vlastní zpracování)

Tabulka 2: Výše částek započítávaná za pevná paliva v letech 2007 - 2010

Počet osob v rodině podle § 7 odst. 6	2007	2008	2009	2010
	Kč	Kč	Kč	Kč
jedna	475	494	598	628
dvě	650	676	818	859
tři	850	884	1 070	1 124
čtyři a více	1 050	1 092	1 322	1 388

Zdroj: Úřad práce v Šumperku (vlastní zpracování)

Každoročním navýšením jak nákladů srovnatelných s nájemným, tak částek za pevná paliva je zajištěno, že výše vypláceného příspěvku na bydlení odpovídá vývoji cen.

Tabulka 3: Výše normativních nákladů na bydlení v bytech užívaných na základě nájemní smlouvy v letech 2007 – 2010

Rok 2007					
Počet osob v rodině podle § 7 odst. 6 zákona	Měsíční náklady na bydlení podle počtu obyvatel obce v Kč				
	Praha	více než 100 000	50 000 – 99 999	10 000 – 49 999	do 9 999
jedna	3 339	2 893	2 659	2 518	2 460
dvě	4 926	4 233	3 913	3 721	3 640
tři	6 764	5 858	5 440	5 188	5 083
čtyři a více	8 545	7 453	6 948	6 644	6 517
Rok 2008					
jedna	4 182	3 383	3 155	2 895	2 747
dvě	6 091	4 998	4 686	4 331	4 128
tři	8 401	6 971	6 563	6 099	5 834
čtyři a více	10 549	8 824	8 332	7 772	7 453
Rok 2009					
jedna	5 088	4 045	3 804	3 380	3 165
dvě	7 380	5 952	5 622	5 042	4 747
tři	10 140	8 274	7 842	7 083	6 698
čtyři a více	12 737	10 487	9 966	9 051	8 587
Rok 2010					
jedna	5 877	4 816	4 597	4 309	4 016
dvě	8 489	7 037	6 738	6 344	5 943
tři	11 638	9 739	9 348	8 832	8 309
čtyři a více	14 597	12 307	11 835	11 213	10 582

Zdroj: Úřad práce v Šumperku (vlastní zpracování)

Výše částek normativních nákladů na bydlení v bytech užívaných na základě nájemní smlouvy se navyšuje každý rok a je závislá na počtu společně posuzovaných osob a také

na počtu obyvatel v dané obci. Každoročním navýšením normativních nákladů je zajištěno, že výše vyplácené dávky odpovídá vývoji nájemného a zvyšování cen služeb a energií.

Tabulka 4: Výše normativních nákladů na bydlení v družstevních bytech a v bytech vlastníků v letech 2007 – 2010

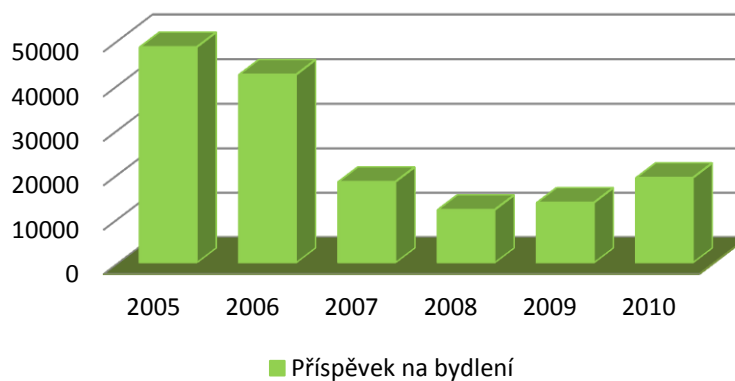
Počet osob v rodině podle § 7 odst. 6 zákona	Kalendářní rok			
	2007	2008	2009	2010
jedna	2 236	2 653	3 109	3 356
dvě	3 362	4 055	4 719	5 062
tři	4 730	5 763	6 654	7 124
čtyři a více	5 978	7 385	8 516	9 078

Zdroj: Úřad práce v Šumperku (vlastní zpracování)

Výše částek normativních nákladů na bydlení u družstevních bytů a u bytů vlastníků se mění také každý rok a je závislá na počtu společně posuzovaných osob a na počtu obyvatel v dané obci. Avšak normativní náklady na bydlení v družstevních bytech a v bytech vlastníků jsou ve všech pěti kategoriích (do 9 999, 10 000 – 49 999, 50 000 – 99 999, více než 100 000, Praha) v rámci jednoho roku, a vždy jedné kategorie počtu osob shodné.

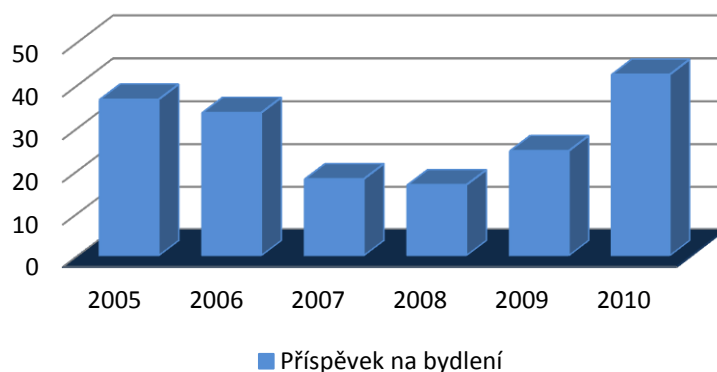
V roce 2007 bylo vlivem změny celkové konstrukce výpočtu příspěvku na bydlení vyplaceno o 56,8 % méně oproti roku 2006. Tedy v roce 2007 vylo vyplaceno jen 18 249 dávek v celkové výši 18 042 882,-Kč. V roce 2008 následoval další pokles vyplacených dávek, tentokrát bylo vyplaceno o 34,6 % dávek méně oproti roku 2007, tedy jen 11 941 dávek příspěvku na bydlení v celkové výši 16 638 808,-Kč. V roce 2009 byl zaznamenán nárůst o 1 632 dávek oproti roku předešlému, tedy celkem bylo vyplaceno 13 573 dávek příspěvku na bydlení. Toto 13,7 % navýšení mělo také vliv na 47,9 % navýšení celkově vyplácené částky na příspěvek na bydlení. V roce 2009 bylo vyplaceno 24 600 656,-Kč. Další nárůst vyplacených dávek byl zaznamenán také v roce 2010, kdy v tomto roce bylo vyplaceno 19 143 dávek, tj. 41 % navýšení oproti roku 2009. Celkově vyplácená částka ve výši 42 399 818,-Kč znamenala dokonce 72,4 % navýšení oproti roku 2009. Tedy na příspěvek na bydlení byla v roce 2010 vyplacena nejvyšší částka od roku 2006.

Graf 11: Počet vyplacených dávek PB v letech 2005 - 2010

Zdroj: Úřad práce v Šumperku

Graf 12: Celkové výdaje na PB v mil. Kč v letech 2005 - 2010

Zdroj: Úřad práce v Šumperku

4.8. Vývoj pěstounských dávek v letech 2005 – 2010

Příspěvek na úhradu potřeb dítěte v letech 2005 až 2010

Příspěvek na úhradu potřeb dítěte je příjmově netestovanou dávkou. V roce 2005 a 2006 výše tohoto příspěvku činila 2,00 násobek ŽMO, šlo-li o nezaopatřené nezletilé dítě. V případě nezletilého, ale již zaopatřeného dítěte činila výše tohoto příspěvku 1,20 násobek ŽMO. Podobně jako u SocP bylo a je i zde zohledňováno zdravotní postižení dětí.

Příspěvek na úhradu potřeb dítěte činil u dlouhodobě nemocného dítěte 2,10 násobek ŽMO, u dlouhodobě zdravotně postiženého dítěte 2,60 násobek ŽMO a u dítěte dlouhodobě těžce zdravotně postiženého 2,80 násobek ŽMO.

V letech 2007 až 2010 již činila výše příspěvku na úhradu potřeb dítěte u nezaopatřeného nezletilého dítěte 2,30 násobek ŽM a u zaopatřeného nezletilého dítěte 1,40 násobek ŽM. Příspěvek na úhradu potřeb dítěte se zvýšil u dlouhodobě nemocného dítěte na 2,35 násobek ŽM, u dlouhodobě zdravotně postiženého dítěte na 2,90 násobek ŽM a u dlouhodobě těžce zdravotně postiženého dítěte na 3,10 násobek ŽM.

Odměna pěstouna v letech 2005 až 2010

Odměna pěstouna je také příjmově netestovanou dávkou. V roce 2005 a 2006 výše tohoto příspěvku za každé dítě činila 0,50 násobek životního minima na osobní potřeby pěstouna. V letech 2007 až 2010 již činila výše odměny pěstouna za každé dítě 1,00 násobek životního minima jednotlivce.

Odměna pěstouna ve zvláštních případech v letech 2005 až 2010

V roce 2005 a 2006 výše tohoto příspěvku pokud se pěstoun staral alespoň o tři děti, činila 3,00 násobek životního minima na osobní potřeby pěstouna. Za každé další dítě se výše tohoto příspěvku navyšovala ještě o 0,60 násobek životního minima na osobní potřeby pěstouna.

V případech, kdy se pěstoun staral o dlouhodobě těžce zdravotně postižené dítě, výše tohoto příspěvku byla navýšena na 3,30 násobek životního minima na osobní potřeby pěstouna. Navíc za každé další dítě se výše příspěvku navyšovala ještě o 0,60 násobek životního minima na osobní potřeby pěstouna a za každé další dlouhodobě těžce zdravotně postižené dítě se zvyšoval příspěvek ještě o 0,90 násobek životního minima na osobní potřeby pěstouna.

V letech 2007 až 2010 již činila výše příspěvku, pokud pěstoun pečoval alespoň o tři děti nebo pečoval-li alespoň o jedno dlouhodobě těžce zdravotně postižené dítě 5,50 násobek životního minima jednotlivce. Navíc za každé další dítě se výše příspěvku zvyšoval ještě o 0,50 násobek životního minima jednotlivce a za každé další dlouhodobě těžce zdravotně postižené dítě se příspěvek navyšoval o 0,75 násobek životního minima jednotlivce.

Příspěvek při převzetí dítěte v letech 2005 až 2010

Tato dávka je dávkou jednorázovou a také příjmově netestovanou. V roce 2005 a 2006 výše tohoto příspěvku činila 4,00 násobek ŽMO. V roce 2007 tento příspěvek činil již 4,45 násobek životního minima dítěte. V letech 2008 až 2010 byla výše příspěvku při převzetí dítěte stanovena pevně danými částkami. Tedy pro dítě do 6 let činila výše příspěvku 8 000,-Kč, pro dítě od 6 do 15 let činila výše 9 000,-Kč a pro dítě od 15 do 18 let byla stanovena výše 10 000,-Kč.

Příspěvek na zakoupení motorového vozidla v letech 2005 až 2010

V letech 2005 až 2010 činila výše tohoto příspěvku 70 % z ceny motorového vozidla či nákladů na opravu, nejvýše však 100 000,-Kč.

Pěstounské dávky v letech 2005 – 2010

V roce 2005 bylo vyplaceno celkem 1 837 pěstounských dávek v celkové výši 6 336 594,-Kč. V roce 2006 bylo vyplaceno již 2 543 pěstounských dávek, tedy o 38,4 % více oproti roku 2005. Celkem za rok 2006 bylo vyplaceno na pěstounských dávkách 7 904 800,-Kč. V roce 2007 následovalo další navýšení vyplacených pěstounských dávek, tentokrát bylo vyplaceno o 247 dávek více oproti roku 2006, tedy celkem 2 790 pěstounských dávek ve výši 10 841 220,-Kč. V roce 2008 byl zaznamenán nárůst o 237 pěstounských dávek oproti roku předešlému, tedy celkem bylo vyplaceno 3 027 pěstounských dávek ve výši 11 681 148,-Kč. V roce 2009 bylo vyplaceno již 3 438 pěstounských dávek, tedy o 13,6 % více oproti roku 2008 v celkové výši 13 309 531,-Kč. Další nárůst byl zaznamenán i v roce 2010, kdy v tomto roce bylo vyplaceno 3 761 pěstounských dávek, tj. 9,4 % navýšení oproti roku 2009. Celkově vyplacená částka ve výši 13 930 311 znamenala 4,7 % navýšení oproti roku 2009. Na pěstounských dávkách byla v roce 2010 vyplacena nejvyšší částka od roku 2005.

Graf 13: Počet vyplacených pěstounských dávek v letech 2005 - 2010

Zdroj: Úřad práce v Šumperku

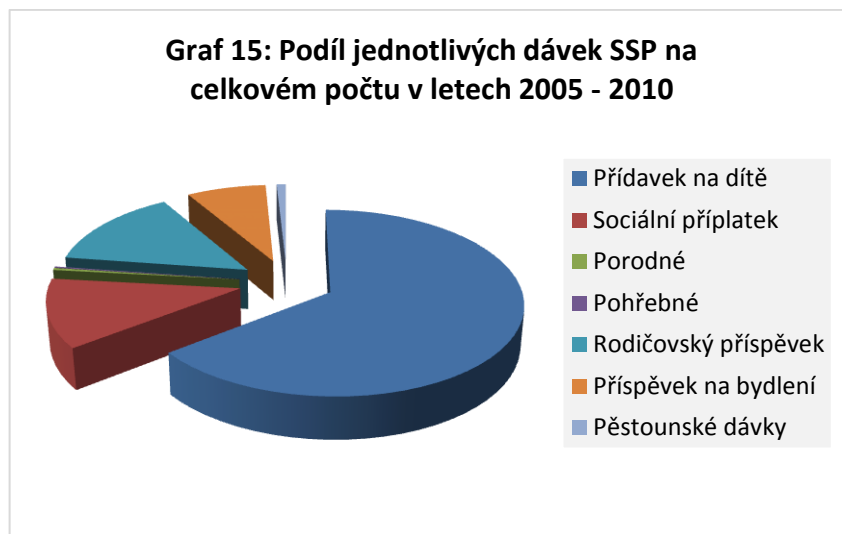
Graf 14: Celkové výdaje na pěstounské dávky v mil. Kč v letech 2005 - 2010

Zdroj: Úřad práce v Šumperku

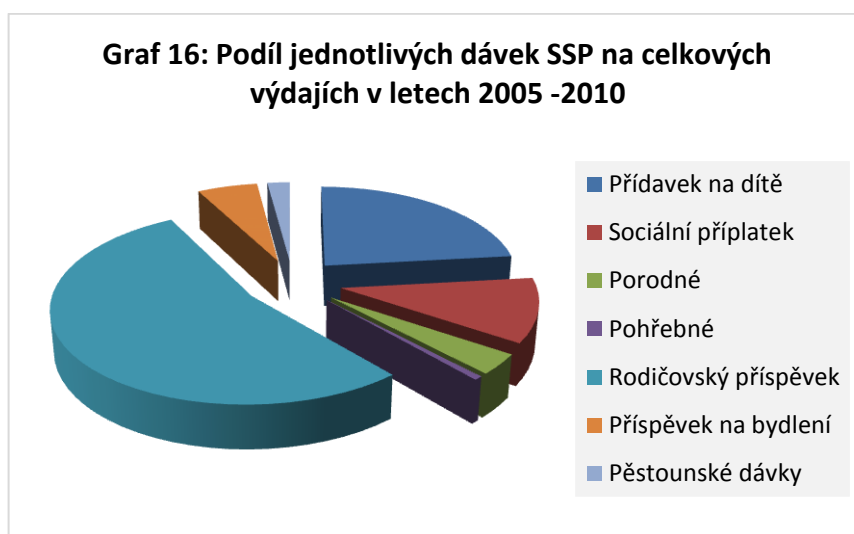
4.9. Shrnutí vývoje dávek SSP v letech 2005 – 2010

Pokud se podíváme na následující graf, můžeme z něj vyčíst, že největší podíl na počtu vyplacených dávek, tedy 64,5 % má PnD, dále následuje s 14,2 % RodP, s 12,2 % SocP a se 7,6 % PB. Zbylé v grafu zachycené dávky, tedy porodné, pohřebné a pěstounské dávky tvoří každá méně než 1,0 % podílu z celkového počtu vyplacených dávek. Celkový počet vyplacených dávek za sledovaných posledních šest let činil 2 010 623 dávek.

Zdroj: Úřad práce v Šumperku

Z následujícího grafu můžeme vyčíst, že největší podíl na celkově vyplacené výši na dávky SSP má s 53,7 % RodP, následuje s 23,2 % PnD, s 11,1 % SocP a s 5,7 % BP. Ostatní dávky, tedy porodné, pohřebné a pěstounské dávky tvoří jen zanedbatelný podíl z celkové výše vyplacené v letech 2005 až 2010, která činila 3 036 198 962,-Kč.

Zdroj: Úřad práce v Šumperku

Z těchto dvou grafů lze vysledovat, že podíly dávek SSP na prvních dvou místech si vyměnily PnD s RodP. PnD je dávka, která je vyplácena největšímu okruhu lidí, ale vlivem nízkých a také pevně daných částek se z hlediska výdajů PnD umístil až na druhém místě. Opakem PnD je RodP. RodP je vyplácen výrazně menšímu počtu lidí oproti PnD, ale

vzhledem k jeho razantnímu navýšení v roce 2007 se RodP z hlediska výdajů umístil na prvním místě. V počtu vyplacených dávek a zároveň i z hlediska výdajů je třetí SocP a čtvrtý je PB. Zbylé dávky tvoří v porovnání s PnD, RodP, SocP a PB celkově jen nepatrnou část, a to jak z hlediska výdajů, tak i z hlediska počtu vyplacených dávek. Neznamená to však, že by tyto dávky, jako je porodné, pohřebné či pěstounské dávky byly méně důležitými, spíše naopak.

Z následujících dvou tabulek je patrné, že zatímco celkové výdaje na dávky SSP se v průběhu posledních šesti let měnily jen nepatrně, počet vyplacených dávek SSP postupně klesal.

Tabulka 5: Celkový počet všech dávek SSP v letech 2005 - 2010

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Počet dávek	476 015	456 895	411 049	257 537	217 179	191 948

Zdroj: Úřad práce v Šumperku (vlastní zpracování)

Tabulka 6: Celkové výdaje na dávky SSP v letech 2005 – 2010

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Celková suma v mil. Kč	454,9	460,8	617,0	513,1	495,7	494,9

Zdroj: Úřad práce v Šumperku (vlastní zpracování)

4.10. Prognóza vývoje dávek SSP v roce 2011

Dalo by se předpokládat vzhledem k vývoji dávek SSP za posledních šest let, že v roce 2011 bude pokračovat trend, kdy bude klesat počet vyplácených dávek SSP. Výjimku by mohl tvořit příspěvek na bydlení, který v posledních dvou letech zaznamenal navýšení a mohl by dále mírně narůstat a samozřejmě i pěstounské dávky, které od roku 2005 neustále rostou.

Avšak na základě změn platných od 1. 1. 2011 je jasné, že dávky SSP opravdu výrazně klesnou. Největší propad nastane u SocP, na který bude mít nově nárok pouze rodič postiženého nezaopatřeného dítěte či dlouhodobě těžce zdravotně postižený rodič pečující o nezaopatřené dítě. Tedy SocP bude pobírat oproti předešlým rokům jen minimum lidí. Lidem, kterým bude od 1. 1. 2011 zrušen SocP si pravděpodobně požádají

o PB, čímž se tato dávka výrazněji navýší. Někteří lidé přestože podmínky pro nárok na PB splňovali již delší dobu, nechtěli se zatěžovat mnohdy zdlouhavým dokládáním nákladů na bydlení a raději si o PB nežádali. Tím, že tito lidé v některých případech velmi výrazně pocítí zrušení SocP, pokusí se žádat alespoň o PB, jehož výše však mnohdy může převýšit částku, kterou pobírali jako SocP. Od 1. 1. 2011 budou totiž opět navýšeny normativní náklady na bydlení.

Další výraznou změnu čeká porodné. Nově bude porodné vypláceno pouze na první dítě a za předpokladu, že příjem rodiny za předchozí kalendářní čtvrtletí nepřesáhne 2,4 násobek ŽM rodiny. Snížení výdajů ne však snížení počtu vyplácených dávek se dá očekávat i u RodP. U čtyřleté varianty, bude pobírat žadatelka částku 7 600,-Kč do devíti měsíců věku dítěte a poté už jen 3 800,-Kč, ostatní varianty RodP se měnit nemají.

5. ZÁVĚR

Systém SSP je důležitou součástí sociální politiky státu, jelikož prostřednictvím výplaty dávek SSP se stát snaží pomoci především rodinám zasaženým určitou tíživou životní situací (ztráta zaměstnání, postižené dítě, úmrtí v rodině).

Na základě analýzy struktury dávek SSP, při které byl porovnán vývoj dávek SSP v letech 2005 - 2010, bylo zjištěno, že celkové výdaje na dávky SSP v šumperském regionu tvořily v průměru částku 506 033 193,7,-Kč ročně. Výdaje, vynaložené na dávky SSP, se s výjimkou v roce 2007 v průběhu posledních šesti let téměř nezměnily, zato počty přiznaných dávek klesly oproti roku 2005 velmi výrazně. V roce 2010 bylo vyplaceno o 59,7 % dávek SSP méně než v roce 2005. Tedy počet vyplacených dávek klesl více než o polovinu, přesto byly v roce 2010 výdaje na dávky SSP vyšší o 8,8 % oproti roku 2005. Z toho vyplývá, že systém SSP je adresnější. Tedy dávky SSP jsou vypláceny postupně menšímu počtu lidí, avšak těmto lidem jsou vypláceny vyšší dávky SSP než dříve.

Avšak ani tento systém není zcela dokonalý. Je tedy třeba pokusit se o změnu současné právní úpravy tak, aby lidé závislí na dávkách SSP mnohdy i několik let byly více motivováni ke snaze zvládnout většinu tíživých situací sami. Někdy si lidé zvyknou na určitý přísun peněz, které pravidelně pobírají ve formě různých sociálních dávek a spokojí se s touto situací. Jednoduše odmítají cokoli podniknout pro zlepšení své životní situace. Bohužel jsou i lidé, kteří vůbec neuvažují nad svojí budoucností a ani nad tím jak uživí svoji rodinu a děti. Místo aby se tito lidé spoléhali v první řadě sami na sebe, je pro ně jednodušší spolehnout se na stát a jeho pomoc. Ještěže takto většina z nás neuvažuje. Pokud bychom se všichni snažili vyřešit tíživou situaci nejprve sami nebo alespoň co nejdříve, zbylo by více finančních prostředků na ty opravdu nejpotřebnější. A kdo ví, možná bychom neměli ani tak velký deficit státního rozpočtu.

Na závěr je nutno podotknout, že dávky SSP jsou nejvíce ovlivňovány úspornými opatřeními vlády, a to změnou výše ŽM a také zvyšováním či spíše snižováním jednotlivých koeficientů, kterými se ŽM násobí. Od roku 2007 navíc každoročně vždy k 1.1. vláda stanovuje novou výši nákladů srovnatelných s nájemným, nové částky, které se započítávají jako pevná paliva a nové částky normativních nákladů na bydlení.

6. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

BŘESKÁ, Naděžda, BURDOVÁ, Eva, VRÁNOVÁ, Lucie. *Státní sociální podpora podle právního stavu k 1. 7. 2005*. 10. vyd. Olomouc: ANAG, 2005. 215 s. ISBN 80-7263-288-4.

BŘESKÁ, Naděžda, BURDOVÁ, Eva, VRÁNOVÁ, Lucie. *Státní sociální podpora s komentářem a příklady k 1. 5. 2007*. 11. vyd. Olomouc: ANAG, 2007. 207 s. ISBN 978-80-7263-402-6.

BŘESKÁ, Naděžda, BURDOVÁ, Eva, VRÁNOVÁ, Lucie. *Státní sociální podpora s komentářem a příklady 2008*. 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2008. 223 s. ISBN 978-80-7263-467-5.

BŘESKÁ, Naděžda, BURDOVÁ, Eva, VRÁNOVÁ, Lucie. *Státní sociální podpora s komentářem a příklady k 1. 6. 2010*. 13. vyd. Olomouc: ANAG, 2010. 240 s. ISBN 978-80-7263-609-9.

DURDISOVÁ, Jaroslava a kol. *Sociální politika v ekonomické praxi*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2005. 246 s. ISBN 80-245-0850-8.

HINDLS, Richard, HRONOVÁ, Stanislava, SEGER, Jan, FISCHER, Jakub. *Statistika pro ekonomy*. 8. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. 420 s. ISBN 978-80-86946-43-6.

KREBS, Vojtěch a kol. *Sociální politika*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2005. 504 s. ISBN 80-7357-050-5.

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Státní sociální podpora: Stručný průvodce dávkami státní sociální podpory*. 1. vyd. Praha: MPSV, 2005. 72 s. ISBN 80-86878-28-7.

SVATOŠOVÁ, Libuše, KÁBA, Bohumil, PRÁŠILOVÁ, Marie. *Zdroje a zpracování sociálních a ekonomických dat*. 1. vyd., dotisk. Praha: ČZU Praha, 2005. 196 s. ISBN 80-213-1189-4.

Úřad práce v Šumperku – pracoviště SSP. *Statistická data SSP za rok 2005 okres Šumperk*. Šumperk, 2006.

Úřad práce v Šumperku – pracoviště SSP. *Statistická data SSP za rok 2006 okres Šumperk*. Šumperk, 2007.

Úřad práce v Šumperku – pracoviště SSP. *Statistická data SSP za rok 2007 okres Šumperk*. Šumperk, 2008.

Úřad práce v Šumperku – pracoviště SSP. *Statistická data SSP za rok 2008 okres Šumperk*. Šumperk, 2009.

Úřad práce v Šumperku – pracoviště SSP. *Statistická data SSP za rok 2009 okres Šumperk*. Šumperk, 2010.

Úřad práce v Šumperku – pracoviště SSP. *Statistická data SSP za rok 2010 okres Šumperk*. Šumperk, 2011.

VOLEJNÍKOVÁ, Klára, DUŠÁNEK, David a spol. *Průvodce sociálními dávkami*. 1. vyd. Týniště nad Orlicí: Občanské sdružení JOB, 2001.

ŽENÍŠKOVÁ, Marta. *Pojistné na sociální zabezpečení*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2009. 135 s. ISBN 978-80-7263-508-5.

Internetové zdroje:

<http://mpsv.cz/cs/2>

Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře. Dostupný na:
<<http://podnikatel.cz/zakony/zakon-c-117-1995-sb-zakon-o-statni-socialni-podpore>>

Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění. Dostupný na:
<<http://podnikatel.cz/zakony/zakon-c-187-2006-sb-o-nemocenskem-pojisteni>>

Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu. Dostupný na:
<<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/zivotni-existencni-minimum/zneni.aspx>>

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

P	Příjem rodiny v rozhodném období
PB	Příspěvek na bydlení
PnD	Přídavek na dítě
PPvM	Peněžitá pomoc v mateřství
RodP	Rodičovský příspěvek
SocP	Sociální příplatek
SSP	Státní sociální podpora
ŽM	Životní minimum
ŽMD	Částka na životní minimum na domácnost
ŽMO	Částka životního minima na osobní potřeby dítěte

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Počet vyplacených dávek PnD v letech 2005 – 2010.....	27
Graf 2: Celkové výdaje na PnD v mil. Kč v letech 2005 – 2010.....	28
Graf 3: Počet vyplacených dávek SocP v letech 2005 – 2010.....	31
Graf 4: Celkové výdaje na SocP v mil. Kč v letech 2005 – 2010	31
Graf 5: Počet vyplacených žádostí o porodné v letech 2005 – 2010.....	33
Graf 6: Celkové výdaje na porodné v mil. Kč v letech 2005 – 2010.....	34
Graf 7: Počet vyplacených žádostí o pohřebné v letech 2005 – 2010	35
Graf 8: Celkové výdaje na pohřebné v mil. Kč v letech 2005 – 2010.....	35
Graf 9: Počet vyplacených dávek RodP v letech 2005 – 2010.....	39
Graf 10: Celkové výdaje na RodP v mil. Kč v letech 2005 – 2010.....	40
Graf 11: Počet vyplacených dávek PB v letech 2005 – 2010.....	45
Graf 12: Celkové výdaje na PB v mil. Kč v letech 2005 – 2010.....	45
Graf 13: Počet vyplacených pěstounských dávek v letech 2005 – 2010	47
Graf 14: Celkové výdaje na pěstounské dávky v mil. Kč v letech 2005 – 2010	48
Graf 15: Podíl jednotlivých dávek SSP na celkovém počtu v letech 2005 – 2010.....	48
Graf 16: Podíl jednotlivých dávek SSP na celkových výdajích v letech 2005 – 2010.....	49

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Výše nákladů srovnatelných s nájemným v letech 2007 – 2010.....	42
Tabulka 2: Výše částek započítávaná za pevná paliva v letech 2007 – 2010.....	42
Tabulka 3: Výše normativních nákladů na bydlení v bytech užívaných na základě nájemní smlouvy v letech 2007 – 2010.....	43
Tabulka 4: Výše normativních nákladů na bydlení v družstevních bytech a v bytech vlastníků v letech 2007 – 2010.....	44
Tabulka 5: Celkový počet všech dávek SSP v letech 2005 – 2010.....	50
Tabulka 6: Celkové výdaje na dávky SSP v letech 2005 – 2010.....	50

7. PŘÍLOHY

Tato bakalářská práce neobsahuje žádné přílohy.